

Aprobat în CA al ISJ Dâmbovița,
conform Hotărârii nr. 64/17.11.2022

Inspector școlar General,
Prof. Ileana-Cătălina NICOLĂESCU

Validat în CLDPS Dâmbovița,
din 16.11.2022

Președinte Marius LIXANDRU

PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT (PLAI)

2022 - 2025

JUDEȚUL DÂMBOVIȚA

Cuprins

Cuprins	2
.....	2
Cuvânt înainte	3
1. Rezumat.....	4
2. Contextul european, național și regional	6
2.1. <i>Contextul european</i>	6
2.2. <i>Contextul național</i>	6
2.3. <i>Contextul regional</i>	6
3. ASPECTE DEMOGRAFICE	9
3.1. Evoluții și situația actuală.....	9
3.1.1. <i>Populația totală. Dinamica generală</i>	9
3.1.2. <i>Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)</i>	9
3.1.3. <i>Structura pe grupe de vârstă</i>	10
3.1.4. <i>Structura pe grupe de vârstă și medii rezidențiale</i>	12
3.1.5. <i>Structura etnică</i>	12
3.1.6. <i>Mișcarea migratorie</i>	12
3.2. Proiecții demografice.....	13
3.3. <i>Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT</i>	15
4. PROFILUL ECONOMIC JUDEȚEAN	17
4.1. Principalii indicatori economici.....	17
4.1.1. <i>Produsul intern brut(PIB) și valoarea adăugată brută (VAB)</i>	17
4.1.2. <i>Productivitatea muncii</i>	19
4.1.3. <i>Firmele din județ. Dinamica, repartiția sectorială și pe clase de mărime</i>	19
4.1.4. <i>Investițiile brute ale unităților locale active din industrie, construcții, comerț, servicii și alte activități</i>	20
4.2. Informații parțiale	21
4.2.1. <i>Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate</i>	21
4.2.2. <i>Cercetarea - dezvoltarea</i>	22
4.2.3. <i>Industria</i>	22
4.2.4. <i>Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și mediu</i>	24
4.2.5. <i>Agricultura</i>	25
4.2.6. <i>Silvicultura</i>	25
4.2.7. <i>Turismul</i>	25
4.2.8. <i>Dezvoltarea durabilă – aspecte specifice zonei rural montan</i>	27
4.3. <i>Concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru IPT</i>	31
8. ANALIZA SWOT A CORELĂRII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CEREREA	34
9. REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ȘI OBIECTIVELE DEZVOLTĂRII IPT	35
10. PLANUL DE MĂSURI	40
11. GLOSAR	52
Anexa Obiectivele de patrimoniu cultural din regiunea Sud Muntenia restaurate și	54
valorificate prin POR 2014-2020.....	54
Anexa - Traseele montane turistice omologate din județul Dâmbovița la 21.12.2018	55
Anexa. Listă proiecte selectate și aprobate conform OUG 88/2020 la nivelul județului DÂMBOVIȚA	56

Cuvânt înainte

Planificarea strategică¹ a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic (IPT) are caracter național și este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene.

Obiectivul major al planificării strategice a IPT constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Aspectelor mai sus menționate le adăugăm provocările generate de fenomenul rapid al îmbătrânirii demografice, al fluxurilor migrației externe ceea ce ne conduce la concluzia că IPT va fi sistematic solicitat să răspundă unor nevoi, de cele mai multe ori imediate, ale angajatorilor din România.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: economic și social. Prin urmare IPT nu poate răspunde, în sens restrâns, cerințelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru o carieră de succes care presupune integrare socio - profesională. În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie văzut ca o etapă în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care este imediat urmată de învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Iată de ce **prognoza ofertei IPT realizată în corelare cu o cerere previzionată a forței de muncă și tranziția de la școală la viața activă devin elemente strategice pentru o planificare performantă**. Planificarea strategică a ofertei IPT utilizează următoarele documente:

- Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) – realizat la nivel regional.
- Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) – realizat la nivel județean.
- Planul de Acțiune al Școlii (PAS) – realizat de unitatea de învățământ la nivelul comunității.

Scopul Planului Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic, în acord cu nevoile de dezvoltare socio-economică județeană, în perspectiva anului 2025.

PLAI cuprinde:

- ✓ analiza contextului județean din punct de vedere al evoluțiilor și previziunilor demografice, de piață a muncii și economice;
- ✓ analiza capacității sistemului învățământului profesional și tehnic de a răspunde nevoilor identificate prin diagnoza contextului județean;
- ✓ prioritățile, țintele și acțiunile pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic la nivel județean.

Documentarea pentru PLAI a fost realizată prin analiza următoarelor documente:

- ⇒ PRAI
- ⇒ Planul Național de Dezvoltare.
- ⇒ Strategia Națională de Dezvoltare a Resurselor Umane.
- ⇒ Planurile de Dezvoltare Regională.
- ⇒ Strategiile și planurile de acțiune privind Educația și Formarea Profesională.
- ⇒ Strategia Națională de Ocupare a Forței de Muncă.

Rolul PLAI este de a furniza cadrul de referință și de a facilita documentarea pentru elaborarea și armonizarea documentelor strategice de la nivel local (PAS).

Alinierea la sistemul de indicatori structurali definiți pentru sistemele de educație și formare profesională din UE și adoptarea indicatorilor de referință pentru 2020 (**Benchmarks**) necesită: măsuri corelate la nivel regional și județean pentru alinierea la indicatorii UE; definirea și raportarea unitară a indicatorilor statistici; adoptarea la toate de nivelurile de planificare a unor ținte și măsuri adecvate pentru apropierea de indicatori de referință UE, măsurarea sistematică a progresului în îndeplinirea indicatorilor propuși.

Anual, PLAI Dâmbovița este actualizat de către CLDPS și aprobate de către Consiliul de Administrație al ISJ.

¹ Termenul „planificare strategică” este utilizat cu semnificația de „prognoză” pe termen mediu de 5 – 7 ani a ofertei IPT realizată în contextul modelului propus de CNDIPT.

1. Rezumat

Planul local de acțiune pentru învățământ (PLAI) – din Județul Dâmbovița este un document de planificare strategică participativă pe termen lung ce urmărește stabilirea măsurilor integrate de educație și formare profesională în contextul dezvoltării județene, în funcție de nevoile de dezvoltare economică și de asigurare a coeziunii sociale, în perspectiva anului 2025. Scopul planificării este acela de a asigura o mai bună corelare a ofertei de formare profesională cu cererea actuală și viitoare de abilități și competențe pe o piață aflată într-un continuu proces de schimbare.

Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social în ÎPT (CLDPS) sunt structuri manageriale consultative în sprijinul inspectoratelor școlare județene. Atribuțiile CLDPS vizează, între altele:

- analiza și avizarea propunerilor prezentate de Inspectoratul Școlar privind rețeaua școlară și planurile de școlarizare pentru învățământul profesional și tehnic;
- oferirea, la nivel județean, a cadrului organizatoric și monitorizarea modului în care se realizează parteneriatul social în formare profesională;
- facilitarea identificării reprezentanților instituțiilor cu atribuții în realizarea consilierii, orientării și informării privind cariera;
- promovarea proiectelor inițiate de unitățile de învățământ ce vizează dezvoltarea resurselor umane finanțate din fonduri UE sau alte surse și colaborarea cu unitățile de învățământ în elaborarea și aplicarea acestora;
- identificarea și promovarea de acțiuni ce vizează tranziția de la școală la locul de muncă al absolvenților, în vederea integrării socio-profesionale a acestora;
- participarea, prin reprezentanții desemnați la cererea Inspectoratului Școlar, în structurile instituționale constituite în programele de dezvoltare regională și în alte programe pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic;
- avizarea componentelor locale ale curriculum-ului pentru învățământul profesional și tehnic;
- realizarea actualizării și monitorizării **Planului Local de Acțiune pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic (PLAI)**;
- asistarea unităților școlare pentru dezvoltarea și implementarea PAS;
- realizarea monitorizării Planurilor de acțiune ale școlilor (PAS)

Actualizarea PLAI a fost realizată pe baza datelor disponibile din surse statistice oficiale (anuarul statistic al României, date furnizate de INS) și din surse administrative (statistici ale ISJ Dâmbovița și AJOFM Dâmbovița, Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița).

Evoluțiile imprevizibile ale pieței muncii și economiei din ultimii ani arată că previziunile privind cererea pieței muncii la orizontul anului 2025 utilizate în PLAI actualizat capătă un grad ridicat de relativitate.

Adaptarea ofertei IPT la cererea pieței muncii se realizează pe baza informațiilor și analizelor referitoare la demografie, economie, piața muncii și cele referitoare la sistemul IPT. Analiza SWOT stă la baza identificării priorităților, obiectivelor, precum și a măsurilor Planului de Acțiune.

În acest plan de acțiune s-au propus următoarele obiective specifice:

În scopul de a realiza corelarea cererii pieței muncii prezentată în capitolul 5 cu oferta de formare profesională inițială prezentată în capitolul 6, membrii CLDPS Dâmbovița au realizat o Analiză SWOT a corelării cererii cu oferta, după care au prezentat principalele concluzii și recomandări necesare alcătuirii unui plan de acțiune în capitolul 10. În acest plan de acțiune s-au propus următoarele obiective specifice, alături de indicatorii de realizare urmăritori:

Obiective specifice	Indicatori de realizare
1. Corelarea ofertei școlilor IPT din județ cu nevoile de calificare, în condițiile de calitate a procesului de educație și formare profesională, în scopul facilitării tranziției de la școală la viața activă și	1. Adaptarea ofertei la țintele PLAI stabilite în concordanță cu cererea previzionată a pieței muncii,
	2. Creșterea ratei ocupării pentru persoanele cu vârsta între 20-64 ani la 70% până în 2025.

continuării învățării pe tot parcursul întregii vieți.	3. Asigurarea continuării studiilor, după învățământul obligatoriu, pentru cel puțin 85% din populația de vârstă școlară a județului cuprinsă în învățământul IPT
2. Creșterea adaptării școlare, medierea succesului și integrarea profesională a tuturor elevilor, indiferent de nevoile lor, prin asigurarea accesului la educație.	Prevenirea și reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii la 11,3 % până în anul 2025
3. Reabilitarea și dotarea cu echipamente didactice a școlilor IPT din județ în concordanță cu cerințele domeniilor de pregătire profesională.	1. Reabilitarea a 5% din numărul școlilor IPT ale regiunii, până în 2025.
	2. Toate școlile IPT să aibă dotare minimală conform domeniilor de calificare și 30% dintre acestea să aibă dotare în concordanță cu evoluțiile tehnologice ale domeniilor de pregătire.
4. Dezvoltarea parteneriatului social activ pentru formarea profesională, în scopul planificării strategice a IPT la nivel județean.	Cel puțin un parteneriat pentru formarea profesională în fiecare școală IPT pentru fiecare domeniu de pregătire.
5. Asigurarea accesului la formare profesională continuă a cadrelor didactice din IPT.	Participarea cadrelor didactice din IPT la cel puțin un curs de formare profesională continuă, anual.
6. Dezvoltarea orientării și consilierii profesionale în scopul creșterii performanțelor educaționale și ratelor de tranziție către nivele superioare de educație	Asigurarea serviciilor de orientare și consiliere profesională pentru toți elevii din învățământul IPT, până în 2025.

Măsurile din Planul de Acțiune sunt asumate în vederea implementării de către membrii CLDPS, proces care va fi monitorizat și astfel se asigură continuitatea și calitatea procesului de corelare a ofertei de formare profesională inițială IPT cu cererea pieței muncii.

Planul de școlarizare pentru anul școlar 2021-2022 la învățământul profesional și dual a fost realizat în procent de 85,71 %, din cele 28 clase propuse cu 687 elevi au fost realizate 24 clase, cu 583 elevi.

Planul de școlarizare pentru anul școlar 2021-2022 la liceul tehnologic, a fost realizat în procent de 83,87%, din cele 31 clase propuse, cu 744 elevi au fost realizate 26 clase, cu 601 elevi la liceu tehnologic, clasa a-IX-a, învățământ de zi.

Planul de școlarizare pentru anul școlar 2021-2022 la liceul tehnologic, a fost realizat în procent de 40%, din cele 5 clase propuse, cu 140 elevi au fost realizate 2 clase, cu 56 elevi la liceu seral, filiera tehnologică, clasa a-IX-a.

Planul de școlarizare pentru anul școlar 2021-2022 la liceul tehnologic, a fost realizat în procent de 100%, din cele 9 clase propuse, cu 252 elevi au fost realizate 9 clase, cu 232 elevi la liceu seral, filiera tehnologică, clasa a-XI-a.

Concluzii desprinse din analiza ofertei IPT curente:

- acoperirea rațională a nevoilor de calificare în teritoriu;
- utilizarea optimă a resurselor materiale și umane cu impact în creșterea eficienței și calității serviciilor;
- asigurarea accesului la educație și continuării studiilor la nivelul următor de calificare, în condiții de șanse egale (acces, calitate, varietate de opțiuni);
- evaluarea sistematică a planurilor de școlarizare la nivel local și regional, din perspectiva relevanței pentru cerințele și tendințele de pe piața muncii;
- restructurarea rețelei școlare;
- necesitatea unor măsuri vizând creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere, cu privire la numărul de ore de consiliere/elev, numărul de elevi testați aptitudinal și consiliați pentru o decizie informată în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire;

- programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate);

- eforturi conjugate pentru prevenirea abandonului, în mod deosebit la învățământul profesional și în special în mediul rural, comunitățile etnice dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației etc.

Există parteneriate active cu operatorii economici, Agenția de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.

Un număr mare de unități de învățământ IPT (18) la nivelul județului au beneficiat de:

- ✓ reabilitare și dotare cu echipamente didactice și de birotică din finanțările Phare TVET;
- ✓ formarea personalului didactic și managerial pe problematica schimbărilor fundamentale din curriculum-ul VET.

Instrumentele de asigurare a calității s-au generalizat în toate școlile IPT.

Rețea școlară de învățământ obligatoriu acoperă întreg teritoriul județului.

În documentul prezentat în cele ce urmează membrii CLDPS Dâmbovița își exprimă viziunea asupra VET prin două direcții majore de acțiune:

- adaptarea ofertei educaționale la nevoile de dezvoltare economico – socială durabilă de la nivel local, regional și național, precum și la interesele și nevoile de educație și formare ale elevilor.
- asigurarea calității actului educațional, ca bază a succesului inserției socio – profesionale a absolvenților.

2. Contextul european, național și regional

2.1. Contextul european

Elaborat într-un larg cadru partenerial, Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) al Județului Dâmbovița pentru perioada 2022 - 2025 propune o nouă abordare în elaborarea de politici județene și anume trecerea la noua generație de politici integrate de dezvoltare, cu o puternică componentă de durabilitate.

Astfel, noua politică vizează și o mai bună corelare cu documentele strategice europene (Pactul Ecologic European, Noua Strategie Industrială, Strategia pentru IMM-uri, Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, etc).

2.2. Contextul național

Se are în vedere corelarea cu documentele strategice naționale:

- Programul Național de Reformă 2020,
- Planul Național de Redresare și Reziliență,
- Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă

precum și cu acțiunile vizate de politicile naționale sectoriale de dezvoltare.

2.3. Contextul regional

Elaborarea Planului de Dezvoltare Regională Sud Muntenia pentru perioada 2021 – 2027, demarată în anul 2019, a fost realizată într-un context european și național mult diferit față de perioada 2014 - 2020. Astfel, atât Uniunea Europeană, cât și România se confruntă cu provocări legate de schimbările climatice, precum și efectele generate de pandemia globală COVID 19. În ceea ce privește strategiile alese pentru ieșirea din criză la nivel european și național, acestea implică restabilirea unor finanțe publice solide, reforme structurale de stimulare a creșterii, bazate pe o utilizare mai eficientă a resurselor și schimbarea modelului economic prin trecerea la o economie verde, bazată pe

cunoaștere, precum și investiții orientate spre creștere economică și locuri de muncă, care să ajute firmele și societatea să facă față dublei tranziții – verzi și digitale.

Drept răspuns la aceste provocări, documentele programatice europene și naționale vizează o fundamentare mai realistă și mai concentrată tematic a investițiilor în perioada 2021 – 2027, care să conducă, în mod real, la creștere economică durabilă. Astfel, Pactul Ecologic European reprezintă o foaie de parcurs cu acțiuni menite să încurajeze utilizarea eficientă a resurselor prin trecerea la economia circulară, inversarea declinului biodiversității și reducerea poluării. Noua Strategie Industrială va contribui la îndeplinirea a trei priorități-cheie: menținerea competitivității industriei europene la nivel mondial și a unor condiții de concurență echitabile, atât la nivel intern, cât și la nivel mondial, asigurarea neutralității climatice a Europei până în 2050 și conturarea viitorului digital al Europei. Strategia pentru IMM-uri are scopul de a ajuta IMM-urile să facă față dublei tranziții, ceea ce presupune și asigurarea accesului la competențele potrivite. Pentru a consolida capacitatea IMM-urilor de a efectua această tranziție, Comisia va actualiza Rețeaua întreprinderilor europene, prin asigurarea participării în cadrul acesteia a unor consilieri specializați în domeniul durabilității. Comisia va extinde, de asemenea, centrele de inovare digitală la nivelul tuturor regiunilor din Europa pentru a le permite IMM-urilor să integreze inovațiile digitale.

Cum politica de coeziune economică, socială și teritorială a Uniunii Europene reprezintă o sursă importantă de finanțare a investițiilor esențiale pentru domeniile prioritare de dezvoltare a regiunii, structurarea strategiei de dezvoltare a regiunii Sud Muntenia pentru perioada 2021-2027 s-a realizat prin raportarea la cele cinci obiective de politică europene, iar indicatorii de monitorizare ai strategiei au fost adaptați la cei menționați în propunerile noilor Regulamente europene pentru perioada 2021 – 2027.

De asemenea, reprezentând un document ce oferă baza strategică esențială pentru includerea măsurilor și a proiectelor implementate la nivel regional în viitoarele programe de finanțare, indiferent de sursele de finanțare ale acestora, Planul de Dezvoltare Regională 2021 - 2027 Sud Muntenia reflectă politicile de dezvoltare economice, sociale, de mediu, etc, relevante la nivel național pentru nevoile regionale, motiv pentru care, în elaborarea acțiunilor indicative, s-a ținut seama și de acțiunile prevăzute de strategiile sectoriale, precum și de Programul Național de Reformă 2020, Planul Național de Redresare și Reziliență și Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă.

Totodată, în cadrul acestui Plan a fost acordată o atenție sporită dimensiunii teritoriale prin luarea în considerare și a principalelor documente europene ce evidențiază principalele tendințe europene și naționale privind dezvoltarea teritorială (Agenda Teritorială a Uniunii Europene 2020, Carta de la Leipzig pentru orașe europene durabile și Carta Verde a Coeziunii Teritoriale). Astfel, strategia de dezvoltare a regiunii în perioada 2021 – 2027 a fost detaliată prin identificarea zonelor potrivite pentru un anumit tip de investiții (cum este cazul conurbației Valea Prahovei, orașelor gemene de pe malul Dunării pentru investiții care vor conduce la creșterea accesibilității regiunii, etc).

Asigurarea unei continuități a viziunii strategice pe termen lung reprezintă un element fundamental al unui proces de planificare care să conducă spre o dezvoltare durabilă. De altfel, acest lucru reprezintă una dintre recomandările majore ale Comisiei Europene, care a subliniat constant în dialogul instituțional cu România, importanța existenței și continuității viziunii strategice în domeniul dezvoltării regionale pe termen lung (20 de ani), precum și necesitatea utilizării experienței acumulate în perioada 2014 - 2020.

Acesta este motivul pentru care Planul de Dezvoltare Regională Sud Muntenia 2021 – 2027 își propune să continue și să actualizeze direcțiile de dezvoltare formulate atât de documentele strategice de la nivel național (Planul Național de Dezvoltare 2014 – 2020), cât și de cele de la nivel regional (Planul de Dezvoltare Regională 2014 – 2020 și Strategia Regională de Specializare Inteligentă 2015 – 2020).

Totodată, în urma experienței acumulate în perioada 2014 - 2020, actualul Plan va asigura o prioritizare a investițiilor fundamentată mai riguros, realizarea unor investiții integrate, corelate cu politicile sectoriale. Astfel, cum Planul va fi însoțit de o listă a proiectelor strategice ale regiunii, Consiliul pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia a decis ca pentru selectarea acestor proiecte să se creeze o comisie la nivel regional, care să elaboreze criteriile de selecție obiective și care să reflecte interesele locale, județene și regionale. În acest sens, în luna martie 2020 a fost creată Comisia Regională de elaborare a criteriilor de selecție a proiectelor strategice, comisie ce este alcătuită din reprezentanți ai celor 7 consilii județene, ai celor 7 municipii capitale de județ, reprezentanți ai Asociației Municipiilor din România, ai Asociației Orașelor din România și un reprezentant al mediului privat din regiune și al cărei secretariat este asigurat de către Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia. În perioada iunie – septembrie 2020 a fost elaborat și aprobat un set de criterii de selecție pentru selectarea proiectelor strategice. Printre criteriile principale se regăsesc și condițiile ce vizează selectarea proiectelor ce au impact territorial semnificativ, proiecte mature și bine fundamentate, care vor genera valoare adăugată și sunt complexe, în sensul că necesită o abordare partenerială pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului.

Din punct de vedere metodologic, Planul de Dezvoltare Regională al regiunii Sud Muntenia pentru perioada 2021 – 2027 a fost realizat în baza Metodologiei privind planificarea dezvoltării regionale 2014 –2020, elaborată de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației. Această metodologie a propus o abordare standardizată a exercițiului de planificare a dezvoltării regionale, aplicabilă tuturor regiunilor de dezvoltare din România în vederea asigurării unei abordări unitare și coerente, prin stabilirea unor cerințe comune privind dezvoltarea în parteneriat a documentelor de planificare regională, agrearea unei structuri standard a planului și aplicarea în toate regiunile, pe tot parcursul procesului de planificare, a unor metode de cercetare comune (analiza unor indicatori standard socio-economici). Aplicarea acestei abordări unitare va permite compararea datelor și a rezultatelor și va crea premisele asigurării complementarității între acțiunile implementate la nivel regional, precum și crearea de sinergii. Acest ultim aspect este deosebit de important în special pentru regiunea Sud Muntenia, a cărei dezvoltare este în egală măsură stimulată și inhibată de dezvoltarea regiunii București Ilfov, regiune pe care o înconjoară, dar nu o conține.

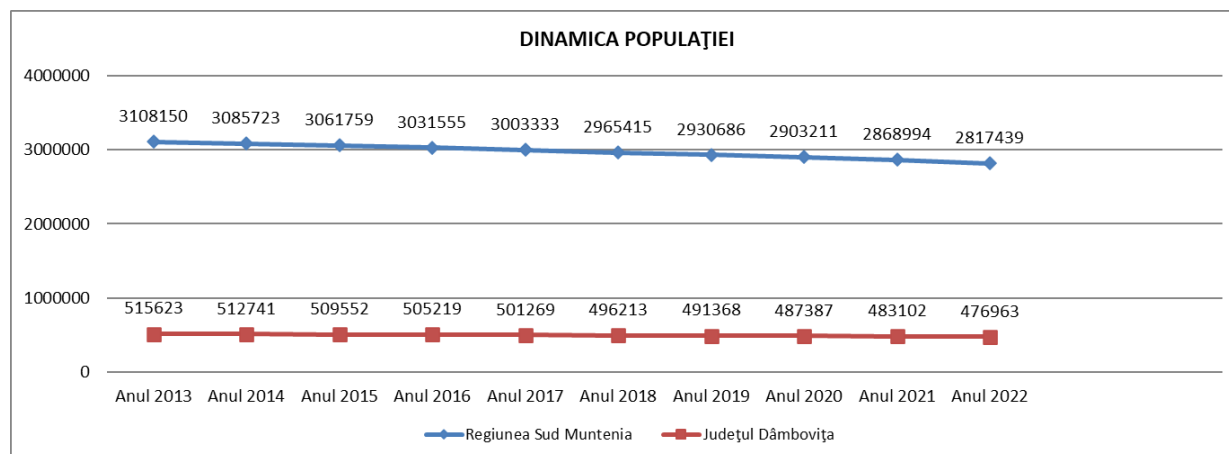
(<https://www.adrmuntenia.ro/>)

3. ASPECTE DEMOGRAFICE

Populația reprezintă elementul constitutiv esențial al devenirii umane. De mărimea dar și de calitatea populației, două valori aflate într-o complexă conexiune, care determină toate procesele socio-economice într-un anumit spațiu uman, depind atât intensitatea acestor fenomene cât și specificitatea derulării lor.

3.1. Evoluții și situația actuală 3.1.1. Populația totală. Dinamica generală

Fig.3.1.1.

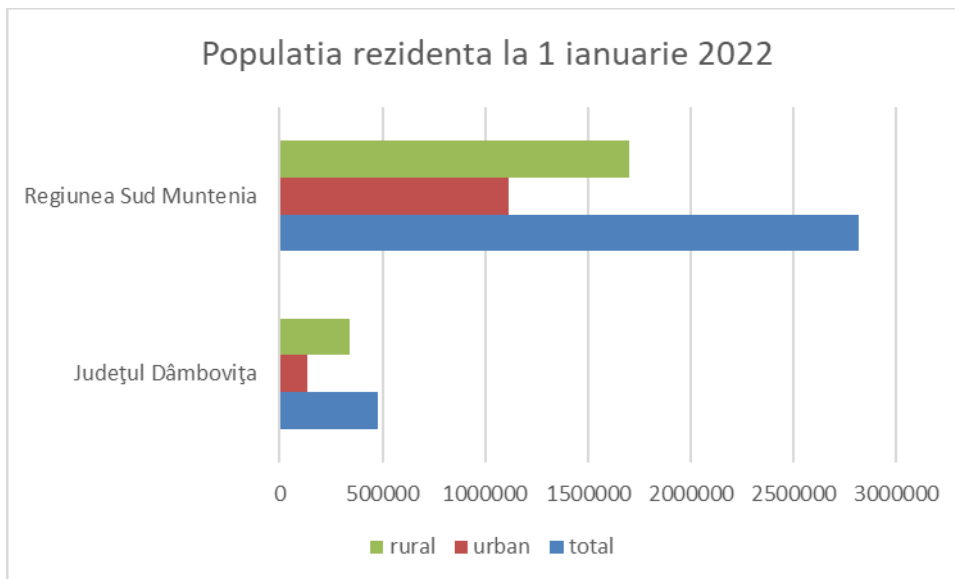
Sursa: INS, baza de date TEMPO-online

La 1 ianuarie 2022 populația județului Dâmbovița a fost de 476963 locuitori. Cu anumite particularități, tendințele demografice care s-au conturat la nivelul țării în perioada de tranziție se constată într-o formă sau alta și în județul Dâmbovița. **Valorile negative ale sporului natural**, conjugate cu cele ale migrației interne/externe au făcut ca populația județului să **se diminueze** în perioada 2013 - 2022 cu 38660 persoane. La nivelul județului Dâmbovița se constată un trend descendent, al populației, care din punct de vedere demografic se apropie ca „performanță” de media națională.

3.1.2. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

Fig. 3.1.2.

	total	urban	rural
Județul Dâmbovița	476963	134861	342102
Regiunea Sud Muntenia	2817439	1116999	1700440

Sursa: INS, baza de date TEMPO-online

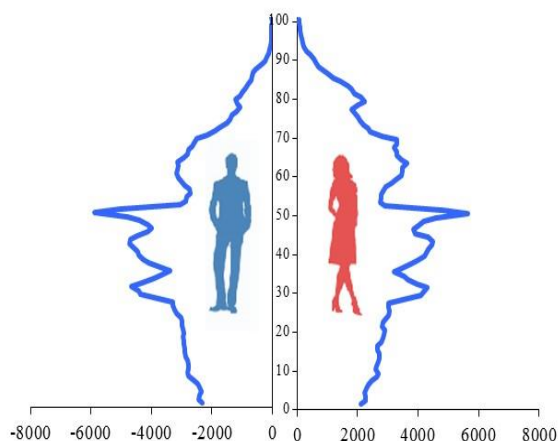
Pe medii de rezidență, la nivel județean preponderentă este populația rurală (71,72%), fiind printre cele mai ridicate ponderi la nivel de Regiune Sud Muntenia. Aceste ponderi ridicate ale populației rurale se corelează cu ponderea ridicată a ocupării în sectorul agricol .

În ceea ce privește repartitia pe medii, la 1 ianuarie 2022, 28,27% din populația județului trăia în mediul urban și 71,72% în mediul rural, față de 39,64% și respectiv 60,35% cât se înregistra la nivel regional. Prin urmare județul Dâmbovița este după județele Teleorman și Giurgiu, cel mai slab județ din perspectiva urbanizării. Acest aspect negativ este amplificat și de faptul că județul Dâmbovița se numără printre cele 17 județe a căror rețea de localități urbane este în totalitate formată din municipii și orașe de mici dimensiuni (inclusiv reședința de județ având o populație sub 100.000 de locuitori). (Sursa: **INS**).

3.1.3. Structura pe grupe de vârstă

Pe fondul scăderii numărului de locuitori, precum și datorită înaintării în vârstă a generațiilor, diferite ca mărime, structura pe grupe mari de vârstă a populației s-a modificat. Astfel, structura pe grupe de vârstă a populației poartă **amprenta caracteristică a unui proces de îmbătrânire demografică**, datorat în principal, scăderii natalității, care a determinat reducerea absolută și relativă a populației în vârstă de 0-14 ani și creșterea numărului și a ponderii populației vârstnice (de 65 ani și peste). Comparativ cu 1 iulie 2010 în anul 2020 se remarcă reducerea ponderii populației tinere (0-14 ani) de la 15,6% la 14,4% (-8,6 mii persoane) și creșterea ponderii celei vârstnice (de 65 ani și peste), de la 14,7% la 17,2% (+8,8 mii persoane).

Populația adultă (15-64 ani) reprezintă 68,4% din total, în scădere cu 17,0 mii persoane față de 1 iulie 2010. În cadrul populației adulte semnificativ a crescut ponderea grupelor de vârstă 25-29 și 50-54 ani și a scăzut cea din grupele de vârstă 20-24 și 15-19 ani.

Piramida vârstelor reflectă cel mai fidel cronica generațiilor, evidențiind disproporțiile în populație, pe vârste și sexe. Reducerea numărului populației tinere a îngustat și mai mult baza piramidei vârstelor. Efectele demografice și economice ale acestei evoluții se vor resimți în timp

și vor atrage schimbări la nivelul diferitelor subpopulații (populația școlară, populația de vârstă fertilă, populația în vârstă de muncă).

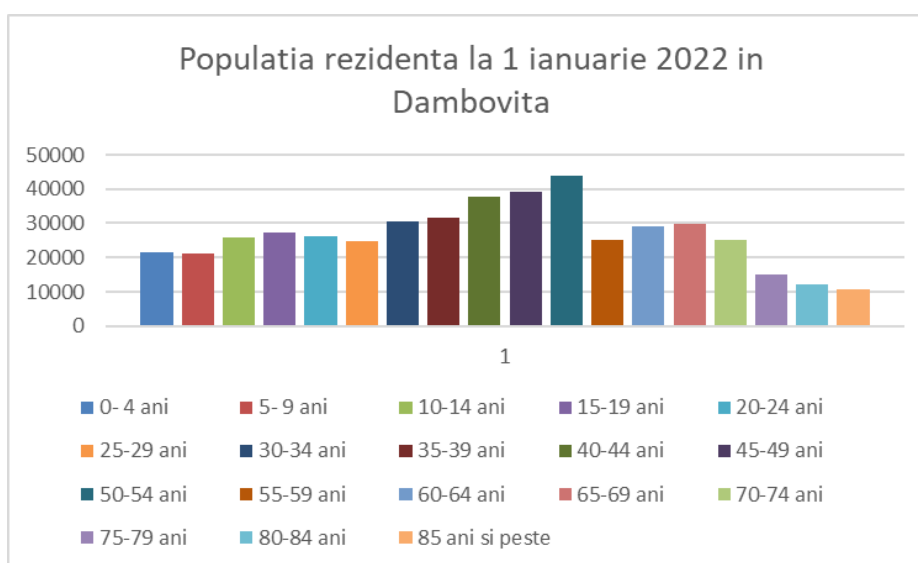
La nivel de județ grupele de vârstă „0-14” ani și „65 ani și peste” au ponderile cele mai mari în mediul rural decât în mediul urban (cu 1,7 puncte procentuale și, respectiv, cu 1,6 puncte procentuale), față de grupa de vârstă 15-64 ani care deține o pondere mai mare în mediul urban (cu 3,5 puncte procentuale).

Grupa de vârstă 15-24 de ani, ce poate fi utilizată ca proxy pentru populația școlară, care în următorii cinci ani va pătrunde pe piața muncii, prezintă ponderi diferite pe medii: 9,3% în urban și în mediul rural 11,8%.

Sursa: INS, baza de date TEMPO-online

Fig. 3.1.4. Populația pe grupe de vârstă și sexe la 1 ianuarie 2022

Populația rezidentă la 1 ianuarie 2022 în Dambovița	
Total	476963
0- 4 ani	21420
5- 9 ani	21185
10-14 ani	25938
15-19 ani	27205
20-24 ani	26379
25-29 ani	24843
30-34 ani	30675
35-39 ani	31543
40-44 ani	37656
45-49 ani	39306
50-54 ani	43931
55-59 ani	25036
60-64 ani	28917
65-69 ani	29789
70-74 ani	25260
75-79 ani	15208
80-84 ani	12092
85 ani și peste	10580

Sursa: INS, baza de date TEMPO-online

3.1.4 Structura pe grupe de vârstă și medii rezidențiale

Structura pe vârste a populației pe medii rezidențiale confirmă faptul că procesul de îmbătrânire demografică este mai accentuat în mediul rural. În mediul rural ponderea populației vârstnice este mai mare decât cea din mediul urban de 2,5 ori.

În raport cu situația din țările U.E. (28) ponderea populației tinere (0-14 ani) din România în anul 2020 se mentine aproximativ la același nivel, 14,4% față de 15,6% în U.E. (28).

3.1.5. Structura etnică

În urma Recensământului populației din 20 octombrie 2011 a rezultat că 90,6% din populația județului este de naționalitate română, 5,3% erau romi, 0,5% celelalte minorități naționale, iar 3,6% reprezintă informație nedisponibilă. După religie, 92,9% din populația județului este de confesiune ortodoxă, 0,8% adventistă de ziua a VII-a, 1,4% penticostală, 0,3% evanghelică și 0,2 romano-catolică (diferența alte confesiuni, atei, fără religie sau informație nedisponibilă). Actuala situație demografică a județului este rezumatul direct și cumulativ al complexelor evoluții ale principalelor fenomene demografice – natalitate (fertilitate), mortalitate și migrațiune.

În anul 2020 rata natalității a fost de 8,0 născuți-vii la 1.000 locuitori, sub media înregistrată pe țară (8,1‰). Ca și în ceilalți ani, s-au născut mai mulți băieți decât fete, raportul de masculinitate ajungând la 106 băieți la 100 de fete. În mediul rural, rata de natalitate este superioară celei din mediul urban (8,6‰ față de 6,7‰). Rata mortalității a fost de 14,8 decedați la 1.000 locuitori superioară celei înregistrate pe total țară (13,4‰). Dimensiunea inferioară a ratei natalității comparativ cu cea a mortalității a generat un spor natural negativ (-3522 persoane și respectiv -6,8‰), care s-a dovedit a fi un fenomen permanent după anul 1990. În anul 2020, s-au înregistrat 19 decese sub un an, rata mortalității infantile în județul Dâmbovița fiind de 4,6 decese sub un an la 1.000 născuți-vii, în creștere comparativ cu ultimii ani, inferioară mediei pe total țară (6,1‰) și cu mult peste media înregistrată în țările U.E. -28 (3,6‰ în anul 2017).

Vârsta medie a populației județului Dâmbovița era în anul 2020 de 41,8 ani. Populația feminină, cu o vârstă medie de 43,3 ani, a fost mai îmbătrânită decât cea masculină cu 3,4 ani. În perioada 2017-2019 durata medie a vieții la nivelul județului Dâmbovița a fost de 75,8 ani (72,2 ani la bărbați și 79,3 ani la femei) înregistrând o tendință de creștere în ultima perioadă. Femeile au avut o durată medie a vieții mai mare cu 7,1 ani decât bărbații. Datorită nivelului diferențiat al mortalității, durata medie a vieții populației din mediul urban a fost superioară celei din rural cu 1,8 ani.

3.1.6. Mișcarea migratorie

Un factor al scăderii populației Regiunii **Sud Muntenia** este **migrația**, atât cea **internă**, cât și cea **externă**. Mutațiile din structura socio-economică a României au determinat o intensă mobilitate teritorială a populației, cu consecințe directe în modificarea numărului și structurii socio-demografice a populației în profil teritorial. În cadrul migrației interne, fluxul rural-urban merită o mențiune deosebită, fiind cel care deține cea mai mare pondere în cadrul acesteia. Referitor la segmentul de populație care este mai dispusă la modificarea domiciliului se constată o migrare a populației tinere către oraș, mai întâi la școală, iar mai apoi prin integrarea pe piața muncii.

Anii tranziției au generat noi tendințe privind migrația internă a populației, remarcându-se o inversare a fluxului migratoriu sat-oraș pe de o parte și o reducere a migrației interne interjudețene, pe de altă parte. Anul 1998 marchează o schimbare de sens a migrației sat-oraș, de acum înregistrându-se în mod constant un sold migratoriu pozitiv în mediul rural. Orașul nu mai absoarbe, ca în trecut surplusul de forță de muncă din mediul rural. Județul Dâmbovița se înscrie în rândul județelor cu sold migratoriu negativ. În anul 2020 și-au stabilit domiciliul în județul Dâmbovița 7814 persoane, cu o rată a migrației interne de 15,1 persoane la 1.000 locuitori și au plecat din județ 8649 persoane, cu o rată a migrației interne de 16,7 persoane la 1.000 locuitori.

Tab. 3.1.6. b. Fluxurile migrației interne, urban și rural, determinate de schimbarea domiciliului, în anul 2020

	Sosiți		Plecați	
	Număr	%	Număr	%
Total	7814	100,0	8649	100,0
Urban	2165	27,7	3295	38,1
Rural	5649	72,3	5354	61,9

Sursa: INS, baza de date TEMPO-online

Motivele principale ale migrației interne sunt legate de problemele familiale (căsătorii, pensionări, etc.) în detrimentul celor legate de muncă. Reducerea migrației pe distanțe lungi în favoarea celei pe distanțe scurte, a făcut ca migrația intrajudețeană să depășească semnificativ migrația interjudețeană.

Alături de **migrația internă**, un factor deosebit de important pentru structura populației este și **migrația externă**. Imediat după 1990, când oamenii au putut circula liberi s-a constatat la nivelul județului un flux migratoriu extern mai important. Inițial, au plecat persoane care aveau rude sau prieteni plecați. Schimbările din sistemul politico-social românesc au făcut ca populația din județ să se poată îndrepta, atât spre țările membre ale Uniunii Europene, cât și spre SUA, Canada și Marea Britanie. După anul 1995, județul Dâmbovița cunoaște o emigrare a populației (în special a celei tinere, fără ocupație) către Italia, Spania și alte țări europene.

3.2. Proiecții demografice

Proiectarea populației județului Dâmbovița, până în anul 2060

Proiectarea populației oferă informații utile asupra posibilei evoluții a numărului și structurii de vârstă a populației și pe grupe funcționale (tânără, adultă, vârstnică, feminină în vârstă fertilă, școlară și preșcolară). Din punct de vedere demografic, principalii factori care acționează asupra mărimii și structurii populației sunt fertilitatea, mortalitatea și migrația internă și externă. Pe baza evoluției demografice recente INS a realizat proiecția populației rezidențiale la orizontul anului 2060 în cinci variante. S-a efectuat o anticipare a nivelului fertilității, speranței de viață la naștere și soldul migratoriu la nivelul fiecărui județ.

Populația rezidentă a județului Dâmbovița în anul 2015 și proiectată la orizontul 2060 în varianta medie, pe sexe:

	Populația rezidentă (persoane)			Diferențe între anii 2060 și 2015	
	2015	2030	2060	persoane	%
Total	507475	430326	279114	-228361	-45,0
Masculin	250498	211116	134245	-116253	-46,4
Feminin	256977	219210	144869	-112108	-43,6

Sursa: Proiectarea populației României în profil teritorial – la orizontul anului 2060

Județul Dâmbovița ar urma să aibă în anul 2030 o populație rezidentă de 430326 locuitori iar în anul 2060, 279114 locuitori. Față de anul 2015 populația rezidentă va scădea cu 77149 persoane în anul 2030 și cu 228361 persoane în anul 2060 (-15,2% și respectiv -45%), Populația feminină ar continua să fie predominantă. Ponderele acesteia în populația rezidentă totală înregistrând o ușoară creștere de la 50,7% în 2015, la 51,9% în 2060.

Populația rezidentă a județului Dâmbovița înregistrată în anul 2015 și proiectată la orizontul anului 2060 în varianta medie, pe grupe mari de vârstă:

	2015		2060	
	mii persoane	pondere %	mii persoane	pondere %
Total	507475	100,0	279114	100,0
0-14 ani	77862	15,3	27652	9,9
15-64 ani	343409	67,7	152218	54,5
65 ani și peste	86204	17,0	99244	35,6

Datorită menținerii scăzute atât a segmentului fertil al populației cât și al fertilității, sub nivelul de înlocuire a generațiilor, populația tânără (0-14 ani) va cunoaște o scădere semnificativă în perioada 2015-2060, de la 77862 persoane la 27652 persoane, iar ponderea populației tinere (0-14 ani) în totalul populației va scădea de la 15,3% în anul 2015 la 9,9% în anul 2060.

Populația în vârstă de muncă de 15-64 ani din județul Dâmbovița va fi de 152218 persoane în 2060 (cu 191191 persoane mai puțin decât în anul 2015), iar ponderea va scădea de la 67,7% (2015) la 54,5% (2060).

Fenomenul de îmbătrânire demografică a populației, se va accentua în timp cu însă cu intensități diferite.

Populația de 65 de ani și peste va crește numeric de la 86204 în anul 2015, la 99244 în 2060, iar ponderea populației rezidente vârstnice va crește de la 17,0% în 2015 la 35,6% în 2060.

Proiectarea populației de vârstă preșcolară și școlară, în perioada 2015-2060

Proiectarea populației de vârstă preșcolară și școlară reprezintă o proiectare derivată a proiectării demografice a populației. Pentru aceasta s-a utilizat varianta mediana a unei proiectări demografice a populației rezidente pe varste, sexe și județe. Din proiectarea populației rezidente pe varste, sexe și județe la orizontul anului 2060, s-a selectat populația rezidentă de vârsta preșcolară și școlară (0-23 ani), repartizată pe grupe de vârstă, sexe și județe.

Tab 3.2.3. Evoluția populației de vârstă preșcolară și școlară în anii 2015, 2030, 2060

	persoane			Modificări 2060/2015	
	2015	2030	2060	absolută (mii)	%
Varianta mediană					
Populația rezidentă 0 -23 ani	131058	102275	61734	-69324	-52,9

Sursa: Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2025, I.N.S., 2004

În varianta mediană, până în anul 2060, populația rezidentă de vârstă preșcolară și școlară de 0-23 ani se va reduce cu -52,9%, ajungând la 61734 persoane. Scăderea populației rezidente de 0-23 ani va fi moderată până în anul 2030 și mai accentuată spre sfârșitul orizontului de proiectare (anul 2060), principalul factor al acestei evoluții fiind scăderea naturală a populației.

Proiectarea populației rezidentă școlară, în perioada 2015-2060

Evoluția populației rezidentă școlară în anii 2015, 2030, 2060 (varianta constantă)

	persoane			Modificări 2060/2015	
	2015	2030	2060	absolută	%

Populația rezidentă școlară 0 -23 ani	81123	61191	36841	-44282	-54,6
Populația preșcolară 0-2 ani	747	590	372	-375	-50,2
Populația preșcolară 3-5ani	11859	7733	4959	-6900	-58,2
Populația școlară 6-10ani	24188	15912	10362	-13826	-57,2
Populația școlară 11-14 ani	19576	16378	8872	-10704	-54,7
Populația școlară 15-18 ani	16163	13097	7836	-8327	-51,5
Populația școlară 19-23 ani	8590	7481	4440	-4150	-48,3

Sursa: Proiectarea populației școlare a României la orizontul anului 2060, I.N.S., 2016

Scăderea populației de vârstă preșcolară și școlară de 0-23 ani determină reducerea populației preșcolare și școlare. Tendința generală de reducere a populației de copii și tineri de 0-23 ani se reflectă diferit la nivelul grupelor de vârstă din cadrul fiecărui județ datorită gradului de cuprindere pe grupe de vârstă corespunzătoare, înregistrat în fiecare județ în anul școlar 2014/2015.

În varianta constantă numărul populației rezidente preșcolare și școlare de 0-23 ani ar urma să cunoască o diminuare, de 81123 persoane în anul 2015, la 36841 persoane în anul 2060.

Pe grupe de vârste cea mai mare scădere ar urma să se înregistreze la grupa populației preșcolare de 3-5 ani (-58,2 %). Cea mai mică scădere se va înregistra la grupa populației școlare de 19-23 ani (-48,3%).

Pe sexe, scăderea populației preșcolare și școlare ar fi mai mare pentru populația rezidentă masculină (-54,9%) decât pentru cea feminină (-54,2%).

3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT

Imaginea furnizată de analiza demografică, se caracterizează prin următoarele aspecte:

- scăderea numărului populației s-a conturat ca o tendință de lungă durată iar continuarea acestei tendințe pe termen lung este de natură să genereze mari probleme economico-sociale;

- densitate superioară mediei pe țară;
- scăderea populației urbane pe fondul dominării populației rurale;
- spor natural negativ;
- dominarea populației de naționalitate română.
- ponderea populației de etnie rroma în totalul populației regiunii depășește ponderea acesteia la nivel național.

- profunzimea deteriorării structurii pe vârste a populației în contextul declinului natalității și fertilității și implicațiile acestei deteriorări din perspectiva eventualelor redresări a stării demografice a țării.

Se recomandă înființarea de clase pentru învățământul TVET în localitățile cu populație preponderent de etnie rroma și inițierea unor acțiuni pentru școlarizarea acestora.

Tendința de îmbătrânire a populației are următoarele efecte negative:

- reducerea numărului populației active ;
- deteriorarea raportului de dependență economică;
- reducerea populației de vârstă școlară cu efecte negative asupra întregului sistem educațional și asupra întregii vieți economice și sociale.

Îmbătrânirea populației constatată la nivelul regiunii reclamă implementarea unor politici care să conducă la prelungirea vieții active pentru adulți.

Creșterea populației pensionate înseamnă:

- dezvoltarea și extinderea la nivel național a serviciilor adecvate nevoilor specifice ale populației vârstnice (asistența medicală comunitară, îngrijiri la domiciliu, terapia durerii, centre medicale de zi, centre comunitare de psihiatrie, unități medico-sociale);

- dezvoltarea ofertei serviciilor turistice pentru vârsta a treia (cantitativ și calitativ prin asigurarea de agenți de turism – ghizi cu experiență în a avea grijă de pensionari), dezvoltarea

serviciilor de estetică și înfrumusețare. Se recomandă creșterea școlarizării pentru domeniile de calificare: turism și alimentație, estetica și igiena corpului omenesc.

Declinul tranșei de vârstă 15–24 de ani ridică problema dezvoltării resurselor umane prin sprijinirea unei vieți active pe piața muncii cât mai lungi și o bătrânețe activă. Aceasta presupune educația și formarea pe parcursul întregii vieți, retragerea din activitate mai târziu și progresiv.

Scăderea populației școlare necesită:

- restructurarea rețelei școlare și corelarea ofertei TVET cu cererea pieței muncii;
- dezvoltarea de programe pentru menținerea elevilor în educație și prevenirea părăsirii timpurii a școlii;
- dezvoltarea unor pachete integrate pentru creșterea participării la învățământul TVET a persoanelor care provin din grupuri vulnerabile;
- promovarea unei culturi a învățării permanente;
- asigurarea accesului cadrelor didactice din TVET la programe de reconversie profesională.

4. PROFILUL ECONOMIC JUDEȚEAN

4.1. Principalii indicatori economici

4.1.1. Produsul intern brut(PIB) și valoarea adăugată brută (VAB)

Valoarea PIB/locuitor este un indicator sintetic utilizat pentru aprecierea gradului de dezvoltare. Analizând proiecția creșterii PIB, se constată că în județul Dâmbovița acest indicator înregistrează ritmuri susținute de creștere.

Produsul intern brut realizat în anul 2018 în județul Dâmbovița a fost de 16494,9,0 milioane lei (RON) prețuri curente, reprezentând 1,7 % din produsul intern brut realizat pe țară și 14,7% din PIB-ul pe regiune.

Valoarea adăugată brută (VAB) reprezintă valoarea nou creată (rezultată din valoarea noilor produse și servicii create minus valoarea consumului intermediar pentru producerea acestora).

Pentru scopurile analizei de față este relevantă desprinderea unor concluzii din evoluția structurii VAB pe sectoare de activitate și compararea structurii VAB la nivel european, național și județean

(v. [Anexa 2 a](#)).

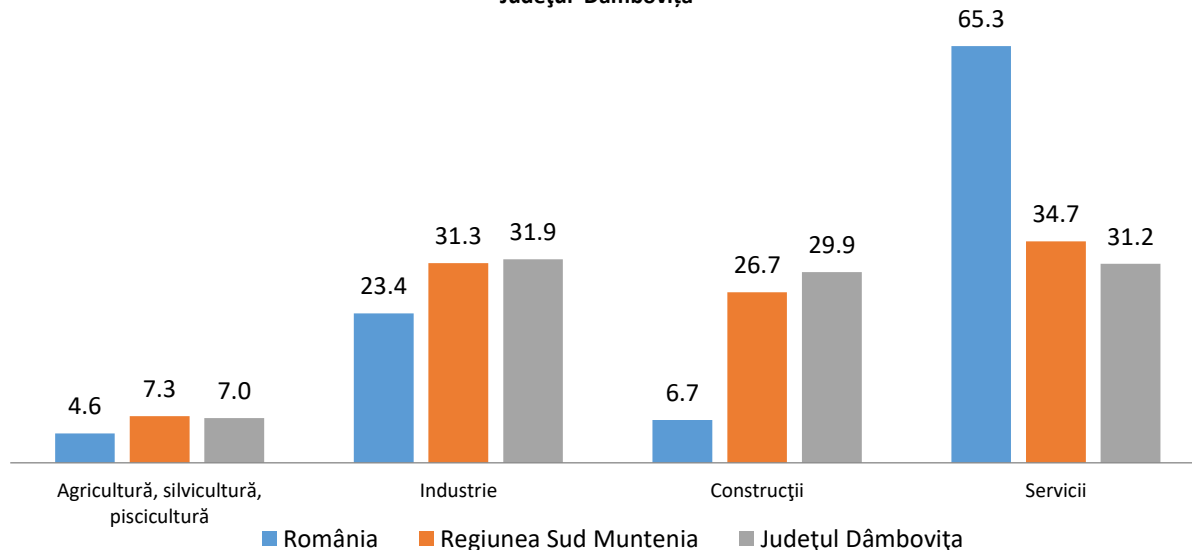
2019

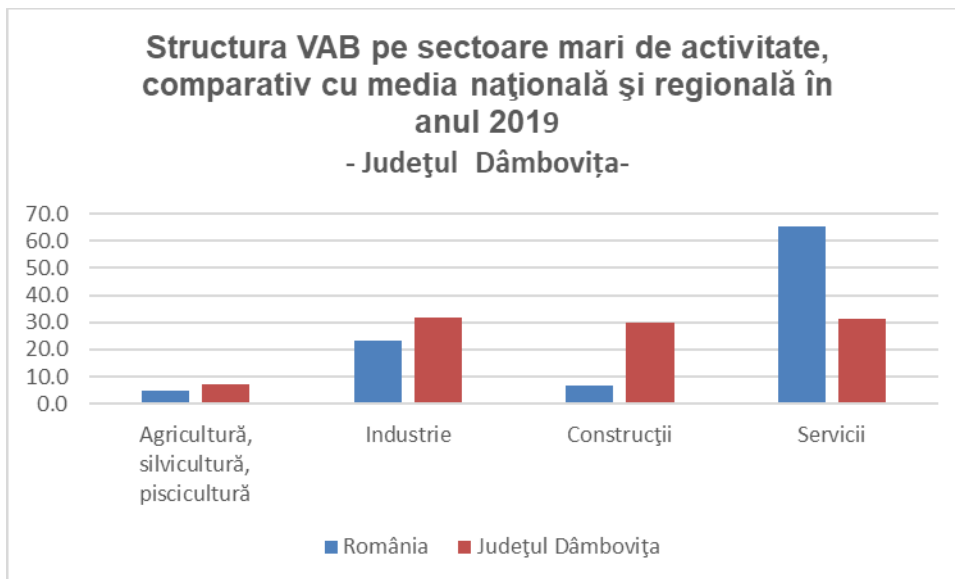
	România	Regiunea Sud Muntenia	Județul Dâmbovița
Agricultură, silvicultură, piscicultură	4.6	7.3	7.0
Industrie	23.4	31.3	31.9
Construcții	6.7	26.7	29.9
Servicii	65.3	34.7	31.2
TOTAL	100.0	100.0	100.0

Fig.4.1.1.a

Structura VAB pe sectoare mari de activitate, comparativ cu media națională și regională în anul 2019

- Județul Dâmbovița-

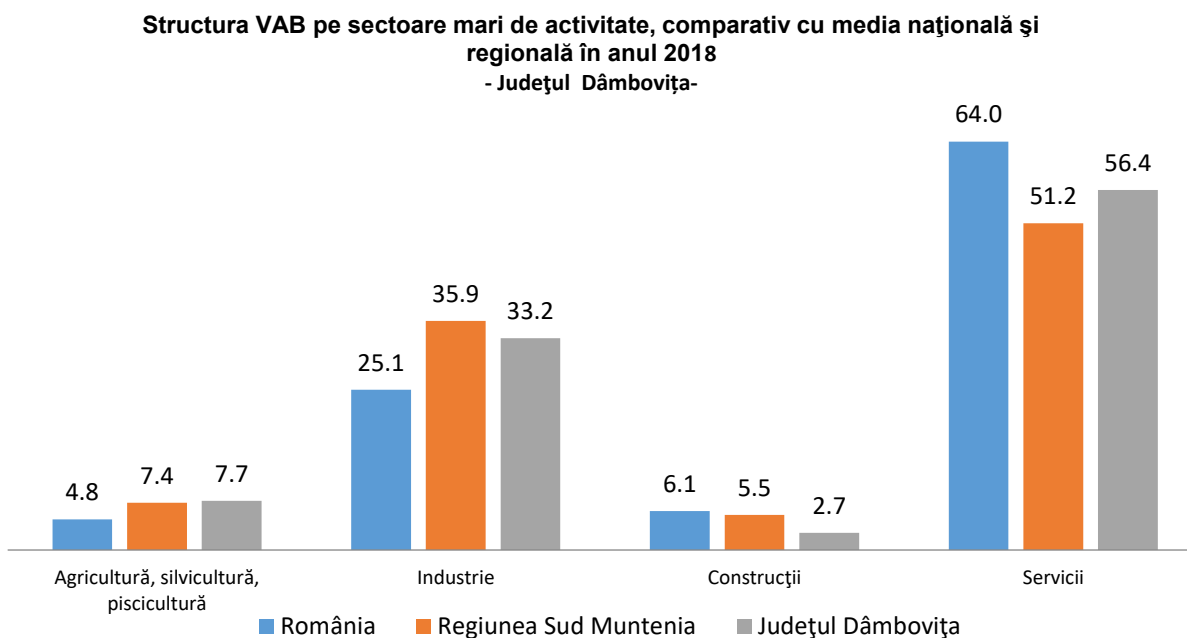

Sursa: Calculat pe baza datelor INS, "Conturi naționale Regionale", ediția 2019

În județul Dâmbovița rezultă o pondere semnificativă a VAB în industrie (33,2%, sub media regională și peste cea națională). Construcțiile dețin 2,7% din VAB, situându-se, atât sub media regională, cât și sub cea națională. Serviciile reprezintă 56,4% din VAB, peste media regională, și sub cea națională. În cadrul serviciilor ponderi mai mari dețin: comerțul cu ridicata și cu amănuntul, transporturile și depozitarea, hotelurile și restaurantele.

Fig. 4.1.1.b

Sursa: Anuarul statistic al județului Dâmbovița, D.J.S. Dâmbovița, 2018

Structura valorii adăugate brute pe ramuri de activitate în anul 2018 a avut următoarele caracteristici (*v. Anexa 2 a*):

- **serviciile¹⁾ au înregistrat, cea mai mare contribuție la formarea valorii adăugate brute** ; în anul 2018 la această componentă cea mai mare contribuție și-au adus următoarele activități: comerț cu ridicata și cu amănuntul, transport, depozitare și hoteluri și restaurante cu 25,6%;

- **industria** a contribuit cu 33,2% din valoarea adăugată brută totală;

- agricultura, silvicultura și pescuitul au contribuit cu 7,7% din valoarea adăugată brută totală;

- construcțiile au avut o contribuție mai mică, de numai 2,7% la formarea valorii adăugate brute.

În structura valorii adăugate brute pe ramuri de activitate în anul 2017 față de anul 2010, au intervenit următoarele modificări:

- **scăderea ponderii valorii adăugate brute județene realizate în industrie** de la 43,8% în anul 2010, la 33,2% în anul 2018;
 - scăderea ponderii valorii adăugate brute realizate în agricultură, vânătoare și silvicultură a scăzut de la 10,9% în 2010 la 7,7% în 2018;
 - ponderea valorii adăugate brute realizată în construcții a scăzut de la 4,5% în anul 2010, la 2,7% în anul 2018;
 - ponderea valorii adăugate brute realizate în servicii a crescut de la 40,8% în 2010 la 56,4% în 2018.

4.1.2. Productivitatea muncii

Deși în scădere cu 13% față de anul 2008, în 2009 productivitatea muncii la nivel regional, calculată ca valoarea PIB (la paritatea puterii de cumpărare, PPC) raportată la totalul populației ocupate, reprezenta doar 35% din media UE-27. Comparativ cu celelalte regiuni, Regiunea Sud Muntenia se situa în 2009 la același nivel cu media națională, ocupînd poziția a cincea, după București-Ilfov, Regiunea Vest, Nord Vest și Centru. Creșterea productivității muncii între 2000-2008 nu a fost singulară, toate țările cu care România concurează direct înregistrînd dinamici pozitive. Pe de altă parte, productivitatea muncii în România se află sub media europeană, în urma Croației, Macedoniei și Turciei, țări nemembre ale UE încă. Cu o productivitate atât de scăzută, România nu poate găsi în exporturi principalul motor de relansare economică. Singurele țări din UE care au înregistrat scăderi ale productivității muncii în 2009 au fost România, Lituania și Grecia, practic țările europene care au aplicat cele mai severe măsuri anti-criză. Cum în cazul României aceste măsuri au culminat în 2010, ne așteptăm ca dinamica negativă a productivității să fi continuat.

Evolutia productivitatii muncii la nivel national

Anii	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Total	103.2	106.8	117.0	105.3	110.3	105.8	107.1	105.9	107.6	94.6

sursa datelor http://www.insse.ro/cms/files/Web_IDD_BD/index.htm - [Obiectiv 11. Creșterea productivității muncii și îmbunătățirea ratei de ocupare](#)
www.bns.ro/fisiere.portal/barometru.ppt

4.1.3. Firmele din județ. Dinamica, repartiția sectorială și pe clase de mărime

Activitatea economică în cadrul județului s-a desfășurat de agenți economici organizați în trei categorii de întreprinderi: societăți comerciale active, asociații familiale, persoane independente. În perioada 2006-2019 se constată o creștere a numărului de societăți comerciale active înregistrată în special în sfera întreprinderilor mici și mijlocii și mai ales în zona serviciilor și construcțiilor..

Tab. 4.1.3. Agenți economici activi, pe forme de proprietate

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019

Societăți comerciale active	6207	6881	7577	7361	6610	5976	6250	6455	6728	6945	7257	7823	8300	8899
Asociații familiale	3008	2990	704	639	612	618	1224	1171	1191	1145	1086	1054	1007	979
Persoane independente	3478	3585	6169	6281	5949	5606	5990	5438	6124	6249	6120	6201	6128	5869

Din numărul total al întreprinderilor active 29,2% funcționau în comerț, 15,4% în transport și depozitare, 11,9% în industrie, 10,9% în construcții și 8,9% în activități profesionale, științifice și tehnice, etc.

4.1.4. Investițiile brute ale unităților locale active din industrie, construcții, comerț, servicii și alte activități

La sfârșitul anului 2019 în județul Dâmbovița funcționau 9098 unități locale active în industrie, construcții, comerț și alte servicii, reprezentând 1,5% din unitățile locale active ale țării și 12,9% din unități locale ale Regiunii Sud. Din numărul total al unităților active, 30,7% funcționau în comerț, 12,0% în industrie, 10,7% în construcții, 15,3% în transporturi, depozitare.

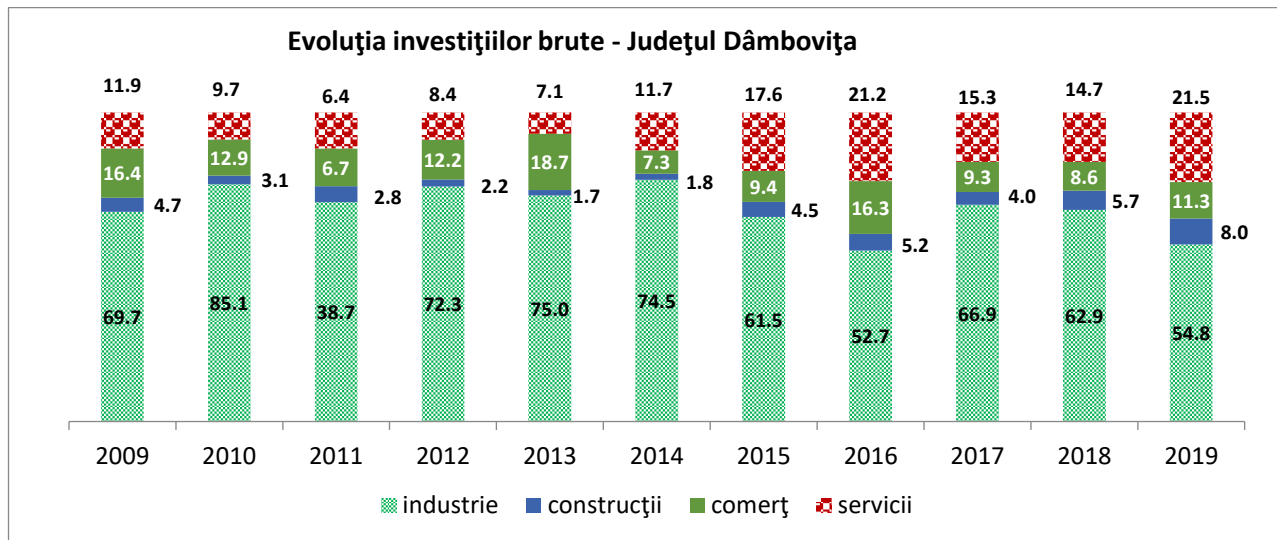

Fig. 4.1.4. Sursa: Date calculate din Anuarul statistic al județului Dâmbovița, D.J.S. Dâmbovița, 2019

IMM-urile reprezentau 99,7% din numărul total al unităților locale active. În cursul anului 2019, unitățile locale active din industrie, construcții, comerț, servicii și alte activități au realizat o cifră de afaceri de 20161,2 milioane lei (RON) prețuri curente, reprezentând 1,3% din cifra de afaceri pe total țară și 9,9% din cifra de afaceri pe Regiunea Sud. În județul Dâmbovița, IMM-urile au realizat o cifră de afaceri de 13561,9 milioane lei (RON) reprezentând 67,3% din total cifră de afaceri a unităților locale active din județ. În totalul cifrei de afaceri realizate de unitățile locale active, ponderea a fost deținută de unitățile cu activitate de industrie (43,4%), urmate de cele din comerț (35,1%). Numărul mediu persoane ocupate a fost de 60933 persoane (74,7% în IMM-uri). Pe ramuri de activitate, 38,8% din numărul mediu total de persoane ocupate se regăseau în total industrie (industrie prelucrătoare, industria extractivă producția de energie electrică și termică și distribuția apei); 21,0% în comerț, 8,8% în construcții, 31,4% în servicii și alte activități.

În totalul investițiilor brute realizate în anul 2019 (1642,6 milioane lei RON prețuri curente), IMM-urile au deținut o pondere de 57,4% (942,2 milioane lei RON prețuri curente). Datele

analizate evidențiază faptul că industria rămâne principalul sector în care s-au făcut investiții brute cu o pondere a căror valoare variază între 72,8% în anul 2010 și 54,8% în anul 2019. Serviciile se situează pe poziția a doua cu o investiție brută mult mai mică decât industria (8,3% în anul 2010 și 21,5% în anul 2019). În același timp, construcțiile realizează cel mai scăzut nivel (2,6% în anul 2010 față de 8,0% în anul 2019). Dacă în industrie investiția brută în anul 2019 s-a realizat în proporție de peste 42,6% în întreprinderile mari, în celelalte sectoare (construcții, comerț) investiția brută s-a realizat cu precădere la nivelul IMM-urilor.

4.2. Informații parțiale

4.2.1. Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate

Comisia Națională de Prognoză (CNP) elaborează prognoze privind dezvoltarea economico-socială a României pe termen scurt, mediu și lung în corelare cu prevederile Programului de guvernare, a strategiilor naționale, sectoriale și regionale precum și pe baza tendințelor din economia națională și cea mondială. În iunie 2008 acest organism a realizat studiul **„Proiecția principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial până în 2011”**. În cele ce urmează vom analiza principalii indicatori ai economiei (PIB și VAB) din perspectiva evoluției prognozate până în anul 2011. Acest lucru ne este necesar pentru a putea observa potențialul economic de dezvoltare al județului.

Evoluțiile prognozate prevăd în continuare în perioada 2006-2010 ritmuri susținute de creștere a PIB.

Tab. 4.2.1.a. Creșterea reală a PIB față de anul anterior

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ROMÂNIA	4,2	7,9	6,1	6,5	6,1	5,8
Reg. Sud Muntenia	1,9	7,5	5,3	6,6	6,1	6,0
Județul Dâmbovița	7,1	7,5	6,1	7,0	6,3	6,2

Sursa: Comisia Națională de Prognoză (CNP), *„Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2010”* (febr.2008) www.cnp.ro/user/repository/anexe_regiuni.pdf

Până în anul 2010, creșterea reală a PIB în județul Dâmbovița va depăși atât media regionala cât și pe cea națională.

În ceea ce privește proiecția PIB/loc se observă o creștere continuă până în 2010.

Tab. 4.2.1.b. Proiecția PIB/loc. – Euro

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ROMÂNIA	30829,2	37672,4	45944,1	52315,4	59371,0	66737,6
Regiunea Sud Muntenia	3010,5	3680,5	4461,4	5097,9	5798,6	6532,8
Județul Dâmbovița	2804,9	3228,1	3971,6	4553,7	5184,6	5852,4

Sursa: Comisia Națională de Prognoză (CNP), *„Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2010”* (febr.2008) www.cnp.ro/user/repository/anexe_regiuni.pdf

Perioada 2007-2013 este marcată de procesul de integrare în UE. Din această perspectivă, firmele din județ se vor confrunta cu o presiune concurențială sporită pe piața internă și pentru a valorifica oportunitățile de participare pe piața UE. Noi firme și investiții de capital străin vor fi atrase în județ.

Dincolo de avantajul conjunctural (care se va reduce în timp) al prețului relativ scăzut al forței de muncă, competitivitatea firmelor va fi condiționată într-o măsură din ce în ce mai mare de creșterea valorii adăugate prin eforturi susținute de inovare și segmentare pentru cucerirea și păstrarea pieței, cu accent pe **tehnologie, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare** adecvate.

Nevoile de competitivitate ale firmelor vor conduce și la dezvoltarea și diversificarea pieței de **servicii pentru afaceri** (“business to business”): servicii de consultanță, financiare, omereiale etc., dar și alte servicii pentru întreprinderi rezultate din externalizarea unor activități auxiliare producției și contractate cu firme specializate – de ex. de întreținere și reparații (mentenanță), service pentru produsele vândute, etc.

4.2.2. Cercetarea - dezvoltarea

Unul dintre factorii ce potențează competitivitatea este dezvoltarea sectorului de cercetare-dezvoltare. Din păcate, sectorul de cercetare-dezvoltare are încă slabe legături cu mediul economic, neavând o contribuție semnificativă la dezvoltarea economică regională. În viitor, odată cu dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere, a clusterelor industriale și a clusterelor bazate pe cercetare, este necesară accelerarea procesului de transfer tehnologic.

În perioada analizată (2014-2019) – v. Tab 4.2.2, Județul Dâmbovița a cunoscut o creștere a numărului de cercetători la 10.000 persoane ocupate civile, de la 12,3 în 2014 la 13,3 în 2019. Numărul de salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare din județ a crescut cu 6,5%.

Tab 4.2.2.

	Numărul salariaților din activitățile de cercetare-dezvoltare						Nr.salariați în cercetare-dezvoltare la 10000 pers. ocupate civile						Totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare - Mii lei (RON) -					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019
România	42963	43448	44386	44801	44733	43973	51,5	52,1	52,5	53,5	53,2	51,8	2555662	3476933	3675142	4317086	4769279	5065332
Regiunea Sud Muntenia	3826	2902	2836	2344	2631	2613	34,2	26,0	25,9	21,3	23,8	23,6	296549	304803	356332	342976	363924	434899
Dambovița	232	251	245	232	205	247	12,3	13,6	13,6	12,8	11,1	13,3	17559	11721	18774	14158	12138	16428

Sursa: Anuarul statistic al României 2019 ;Baza de date TEMPO

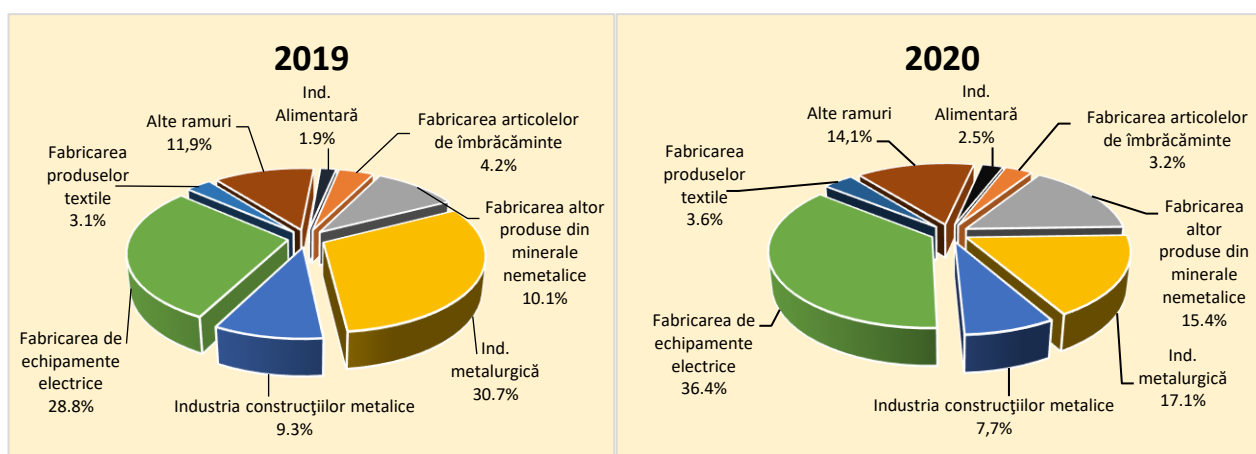
4.2.3. Industria

Principala sursă de realizare a produsului intern brut, prezintă un grad ridicat de diversitate, bazându-se pe bogăția și varietatea resurselor naturale existente. Resursele naturale cuprind o gamă importantă de bogății, constituite în principal din: zăcăminte de țiței, gaze naturale, cărbune, sulf, ape sulfuroase, marne, calcare, gresie.

Județul Dâmbovița la nivel de regiune poate fi considerat un județ mediu industrializat.

Industria prelucrătoare deține ponderea predominantă (peste 80%) în producția industrială a județului.

Structura producției industriei prelucrătoare pe activități ale economiei naționale

În anul 2020, ponderea cea mai mare a deținut-o fabricarea de echipamente electrice cu 36,4%, urmată de industria metalurgică cu 17,1%, fabricarea produselor din minerale nemetalice cu 15,4%, industria construcțiilor metalice cu 7,7%, etc.

Structura valorică a producției industriale în anul 2020 prezintă modificări semnificative față de anul precedent, în sensul scăderii ponderii industriei metalurgice la 17,1% de la 30,7%, a construcțiilor metalice la 7,7%, de la 9,3% și a creșterii ponderii la fabricarea de echipamente electrice la 36,4%, de la 28,8%.

Industria extractivă se concretizează în exploatarea de țiței, gaze naturale și agregate minerale pentru construcții.

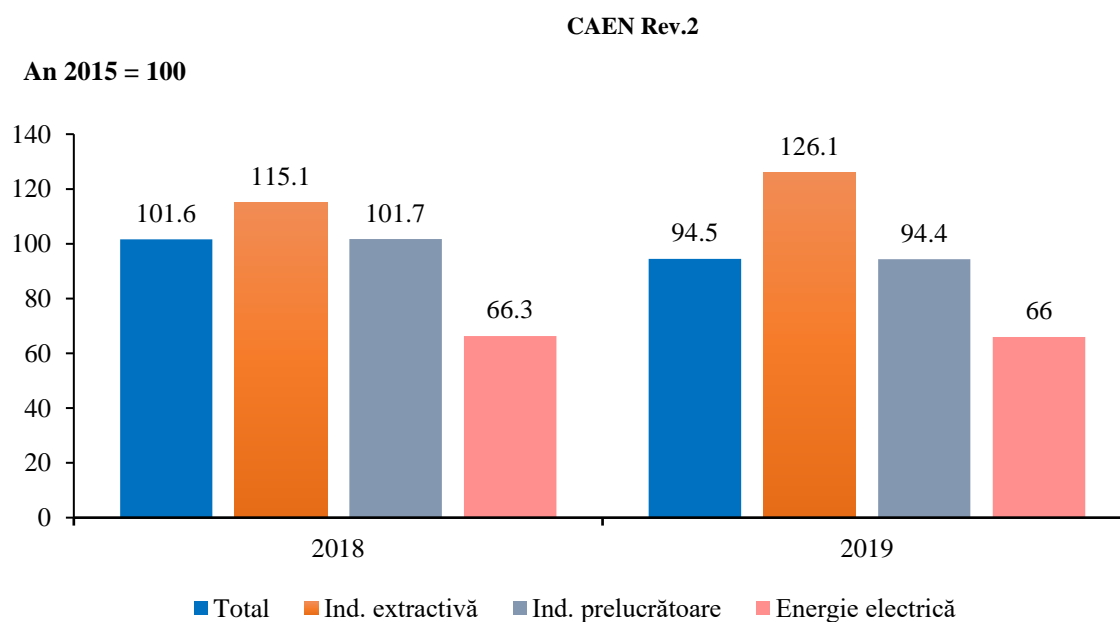
De interes pentru oferta TVET din regiune și județ este și dezvoltarea viitoare a unor parcuri industriale, prevăzută în toate județele regiunii.

Parcurile industriale reprezintă una dintre politicile aducătoare de profit ce are efecte pozitive în plan regional, inclusiv prin asigurarea de locuri de muncă personalului disponibilizat din diverse sectoare de activitate, precum și tinerilor rezidenți în aceste zone. Parcurile industriale existente la nivelul județului au următoarele locații:

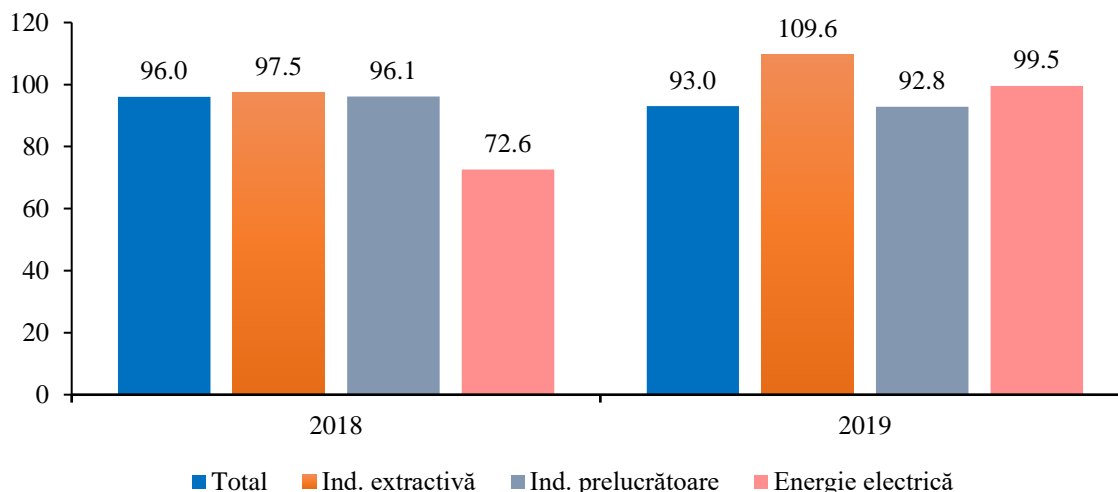
- Parcul Industrial Moreni, jud. Dâmbovita (14 ha);
- Parcul Industrial Mija, jud. Dâmbovita (82 ha);

Cele două parcuri industriale constituite la nivel de județ se datorează existenței platformelor industriale ale unităților de apărare care au putut fi reabilitate în vederea reorientării industriilor și creării de locuri de muncă pentru personalul disponibilizat.

Fig. 4.2.3. INDICIILE PRODUCȚIEI INDUSTRIALE (CAEN Rev.2)

An precedent = 100

4.2.4. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și mediu

Complexă și diversificată Regiunea dispune de o rețea de drumuri publice europene, naționale și județene cu o lungime de 12823 km (15,1% din totalul național) și o rețea feroviară de 1251 km (11,6% din rețeaua națională). Poziționarea orașului București în centrul regiunii, astfel încât nici unul dintre orașele reședința de județ nu se află la mai mult de 120 de kilometri de capitală, asigură regiunii Sud Muntenia acces rapid la principalul aeroport al țării, Otopeni.

Infrastructura rutieră a județului Dâmbovița

În anul 2009 Direcția de drumuri și poduri a Consiliului Județean Dâmbovița a contractat activități atât pe drumurile de interes județean cât și pe cele de interes comunal, cu lucrări în continuare din anul 2008, precum și la obiective noi programate în anul 2009 după aplicarea procedurilor legale de achiziție publică.

Fig. 4.2.4.a.

În sinteză structura drumurilor și podurilor clasificate conform HG nr. 540/2000 în județul Dâmbovița, cu completările ulterioare se prezintă astfel:

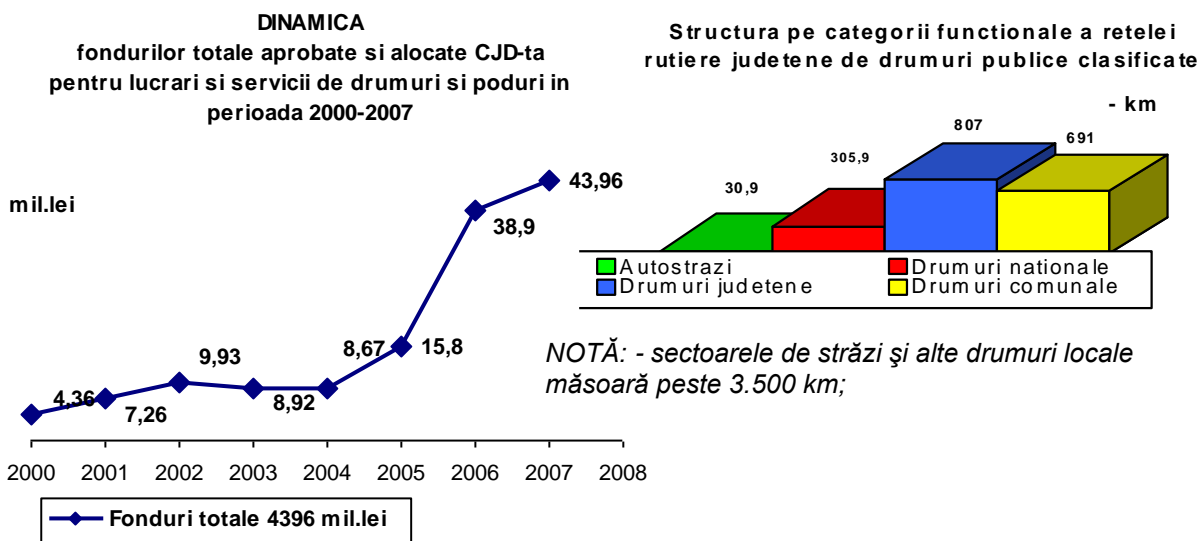
- drumurile naționale DN 1A, DN 71, DN 72, DN 72A, și DN 61 aflate în administrarea Ministerului Transporturilor au o stare de degradare avansată a părții carosabile iar sectorul Glod –Cota 1000 aparținând DN 71, este afectat de mai multe alunecări de teren. Rețeaua rutieră județeană și comunală de drumuri publice în anul 2009 față de anul 2002 a crescut atât ca lungime, cu 105 km cât și numeric, prin clasificarea unor drumuri, față de anul trecut, implicând eforturi suplimentare (financiare și fizice) din partea conducerii Consiliului Județean Dâmbovița.

Sursa: Direcția de drumuri și poduri a Consiliului Județean Dâmbovița

Sursa: Raport pentru Prefectură, ianuarie 2017

Fig. 4.2.4.b.

=

Sursa: Direcția de drumuri și poduri a Consiliului Județean Dâmbovița

4.2.5. Agricultură

Agricultura este cea de a doua activitate economică de bază a județului Dâmbovița cu o contribuție la valoarea adăugată brută a județului de circa 8,1%. Baza acesteia o reprezintă terenul agricol care, la sfârșitul anului 2017 măsoară 247,9 mii ha (1,7% din suprafața agricolă a țării) din aceasta 70,7% reprezentând teren arabil, 17,2% pășuni, 8,1% fânețe și 4,0% vii și livezi.

În cadrul structurii producției agricole, sectorul vegetal este preponderent, detinând peste două treimi din totalul producției.

Producția vegetală este orientată cu precădere spre cultura cerealelor boabe, cartofilor, legumelor și fructelor. Producțiile obținute la legume, fructe și cartofi plasează județul Dâmbovița în categoria marilor producători ai țării. În anul 2018 județul Dâmbovița a dat 9,0% din producția de fructe (162,5 mii tone, locul 1 pe țară), 7,7% din producția de legume a țării (293,7 mii tone, locul 1 pe țară); 6,3% din producția de cartofi (191,4 mii tone, locul 4 pe țară). La 1 decembrie 2019, județul Dâmbovița deținea un efectiv de 27 mii capete bovine, 49 mii capete porcine, 61 mii capete ovine, 39 mii capete caprine, 3062 mii capete păsări.

4.2.6. Silvicultură

Silvicultură este favorizată de existența unui important domeniu forestier. Pădurile și alte terenuri cu vegetație forestieră din județ sunt administrate în cea mai mare parte de ocoale silvice. Vegetația silvică a favorizat și dezvoltarea unei variate și bogate faune de animale sălbatice pentru vânat. O uriașă sursă de venituri, foarte puțin exploatată în prezent, o constituie fructele de pădure, ciupercile și flora specifică (plantele medicinale) – resurse valoroase pentru industria cosmetică și farmaceutică, alimentară etc.

4.2.7. Turismul

Turismul tinde să devină unul dintre cele mai dinamice sectoare economice, cu potențial de dezvoltare pe termen lung, acesta putând contribui substanțial la revigorarea socio-economică a județului. Județul Dâmbovița constituie o zonă turistică de mare interes datorită numeroaselor vestigii ale trecutului istoric, a unor monumente de artă de o valoare considerabilă, cărora li se adaugă pitorescul văilor Dâmboviței și Ialomiței, numeroase forme carstice (Peștera Ialomicioara, Cheile Zănoagei, Cheile Tătarului, etc.) și frumusețea masivelor Leaota și Bucegi. De asemenea, stațiunea balneo-climaterică Pucioasa atrage numeroși turiști la odihnă și tratament. Pentru

valorificarea resurselor potențialului turistic natural și antropic, s-a creat o infrastructură, adică o bază materială adecvată formată în primul rând din spații de cazare. Astfel, rețeaua turistică cuprindea la sfârșitul anului 2020, 89 unități de cazare turistică –constând în principal în 18 hoteluri, 5 cabane turistice, 14 pensiuni turistice, 38 pensiuni agroturistice –cu o capacitate de cazare turistică de 3378 locuri.

Fig. 4.2.7. Structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, capacitatea de cazare turistică existentă și indicii de utilizare netă ai capacității de cazare turistică în funcțiune, în anul 2020

	Unități existente - număr-	Număr de locuri existente	Indici de utilizare netă ai capacității de cazare turistică în funcțiune -%-
Total, din care:	89	3378	16,4
Hoteluri	18	1523	25,9
Hosteluri	6	231	3,1
Hanuri și moteluri	3	72	15,8
Cabane turistice	5	161	13,2
Vile turistice	4	104	11,4
Pensiuni turistice urbane	14	260	13,8
Pensiuni turistice rurale	38	783	15,1

Sursa: INS, baza de date TEMPO-online

Indicele de utilizare netă a capacităților în funcțiune în anul 2020 a fost de 16,4% și a variat între 3,1% (la hosteluri) și 25,9% (la hoteluri). Agroturismul (turismul rural) este în plină dezvoltare, cu un potențial deosebit în multe zone ale județului.

Concluzii privind turismul în județul DÂMBOVIȚA

- potențial turistic generos, format din resurse naturale, antropice și socio-demografice;
- grad redus de valorificare a potențialului turistic;
- grad redus de utilizare a capacităților de cazare turistică;
- infrastructură turistică slab dezvoltată îndeosebi în zona de nord a județului;
- posibilitatea practicării majorității formelor de turism.

Pentru valorificarea potențialului turistic și creșterea circulației turistice este nevoie de o strategie integrată într-o strategie generală a turismului românesc și asocierea cu alte proiecte de dezvoltare locală și regională. Spre deosebire de alte sectoare economice, turismul beneficiază de o cerere în creștere. Cererea se modifică nu numai ca volum ci și ca structură și în prezent asistăm la o serie de mutații care își pun deja amprenta asupra turismului, producând oportunități pe termen scurt și mediu. Consumul turistic capătă noi valențe:

- devine tot mai segmentat (atomizat);
- se axează pe pachete de servicii mai complexe în care la serviciile de bază (cazare și masă) trebuie adăugate și o serie de servicii suplimentare care să sporească atractivitatea structurilor de primire;
- crește ponderea sejururilor scurte;
- crește exigența pentru calitate, confort;
- se caută produse elaborate pe baza unui marketing de situații;
- crește cererea pentru turismul de afaceri;
- apar noi nișe de clientelă:
 - turiști pentru evenimente sportive;
 - turiști pentru evenimente culturale;
 - turiști pentru lobby;
 - pelerinajul religios;
 - adolescenți avizi de Europa.

Mutațiile cererii determină și o adaptare a ofertelor de școlarizare spre valențele turismului modern.

4.2.8. Dezvoltarea durabilă – aspecte specifice zonei rural montan

Conceptul de rural poate fi interpretat în mai multe moduri. Cel mai frecvent, termenul este legat de cel de peisaj, ca efect al diversificării funcțiilor legate de turism și recreere. Prin rural se înțelege un oarecare gen de peisaj, o suprafață, un teritoriu cultivat, cu activitate agricolă intensă care în general poartă amprenta omului: câmpii arate, livezi, pășuni, zone construite. În preocupările Uniunii Europene dezvoltarea rurală ocupă un loc deosebit, extrem de important, ca efect al conștientizării pericolului care amenință identitatea culturală, resursele naturale și viabilitatea spațiului rural. Comisia pentru agricultură și dezvoltare rurală a elaborat Charta Europeană a Spațiului Rural care conține principiile dezvoltării durabile a agriculturii și spațiului rural european.

Spațiul rural corespunde unei zone în care terenurile sunt utilizate pentru agricultură, silvicultură, pescuit, acvacultură dar și pentru alte activități economice și culturale ale locuitorilor din zonele respective (artizanat, servicii, turism, recreere).

Obiectivele principale ale spațiului rural sunt:

- promovarea unui sistem de producție agricolă care să asigure cerințele alimentare ale populației și un nivel acceptabil al veniturilor;
- protecția mediului înconjurător;
- asigurarea bazei necesare pentru recreere și turism;
- conservarea surselor naturale;
- conservarea peisajului natural.

Funcția economică de bază a spațiului rural din județul Dâmbovița are ca pilon principal agricultura. Alături de agricultură se extind și alte ramuri cum ar fi silvicultura, industria, meșteșugurile.

Spațiul rural nu mai trebuie conceput ca o zonă eminemente agricolă. Cu cât structura este mai diversificată, cu atât implicațiile sociale sunt mai favorabile: stabilitatea populației, menținerea tineretului în spațiul rural, ocuparea forței de muncă. Agricultură în zona rurală nu este numai un sector economic important ci înainte de toate este un mod de viață. Populația rurală este ocupată preponderent în agricultură cei mai mulți fiind cu statut de lucrător pe cont propriu și lucrător familial, având un nivel de educație mai redus comparativ cu mediul urban.

În județul Dâmbovița activitatea din mediul rural are o evoluție sezonieră pe parcursul unui an fiind legată de agricultură. Sezonalitatea activității este un factor care influențează negativ venitul gospodăriilor reliefând faptul că resursele de muncă nu sunt folosite cu aceeași intensitate tot timpul anului. Aplicarea Legii fondului funciar a dus la extinderea proprietății private, la diversificarea structurilor de organizare și la apariția economiei de piață. Sub aspect negativ s-a ajuns la fărâmițarea excesivă a plantațiilor agricole și la lipsa mijloacelor adecvate pentru efectuarea lucrărilor agricole. Unitatea administrativ-teritorială de bază pe teritoriul căreia se implementează politica rurală este comuna.

În județul Dâmbovița există un număr de 20 comune care fac parte din zona rural-montană.

Acestea sunt :

Bărbulețu	Iedera	Pietrari	Runcu	Vârfuri
Bezdead	Malu cu Flori	Pietroșița	Tătărani	Visinești
Buciumeni	Moroieni	Pucheni	Valea Lungă	Voinești
Cândești	Moțâieni	Râul Alb	Văleni	Vulcana Băi

Numărul de locuitori și densitatea acestor comune este următoarea:

Comuna	Nr. Locuitori	Densitate	Comuna	Nr. Locuitori	Densitate
Bărbulețu	1712	69.4	Pucheni	2086	59.3
Bezdead	4696	81.6	Râul Alb	1779	72.1
Buciumeni	4588	159.8	Runcu	4606	58.2
Cândești	2942	56.2	Tătărani	5546	86.9
Iedera	4045	75.7	Valea Lungă	4913	73.6
Malu cu Flori	2468	108.7	Văleni	2787	99.9

Moroieni	5200	18.1	Vârfuri	1937	87.8
Moțâieni	2232	193.1	Vișinești	2077	58.0
Pietrari	2893	110.5	Voinești	6111	75.4
Pietroșița	3256	120.3	Vulcana Băi	3287	116.1

Populația medie a unei comune este de 4473 de locuitori. În medie o comună este formată din patru sate. Populația rurală a înregistrat o stopare a exodului spre oraș datorită re tehnologizării multor ramuri industriale. Spațiul rural dispune de un contingent de persoane tinere relativ ușor de format și de orientat pentru activități agricole și neagricole. Forța de muncă este una din resursele cheie ale dezvoltării rurale. Structura de folosință a terenurilor din fiecare localitate este relativ constantă. La nivelul comunelor din Județul Dâmbovița situația este următoarea:

COMUNA	SUPRAFATA -ha	ARABIL -ha.	PASUNI. FANETE	LIVEZI -ha	PADURI -ha	ALTE CATEGORII
Bărbulețu	2466	30	1397	415	539	171
Bezdead	5757	216	2646	375	2235	285
Buciumeni	2871	30	1517	352	674	298
Cândești	5237	184	1867	434	2535	217
Iedera	5341	323	617	79	4115	205
Malu cu Flori	2271	86	678	769	415	323
Moroieni	28739	21	8325	207	18921	1265
Moțâieni	1156	40	750	63	177	126
Pietrari	2617	108	1245	299	827	138
Pietroșița	2707	7	922	173	1461	144
Pucheni	3518	47	1522	271	1516	162
Râul Alb	2469	31	1291	305	723	119
Runcu	7915	48	2397	224	4954	292
Tătărani	6380	806	1215	143	3926	290
Valea Lungă	6672	330	1970	4	4032	336
Văleni	2789	225	854	836	683	191
Vârfuri	2206	74	1043	169	784	136
Vișinești	3578	101	2002	124	1192	159
Voinești	8103	678	1383	1300	4362	380
Vulcana Băi	2815	101	1423	13	1115	163

Producția obținută la principalele culturi din zona rural montană a județului Dâmbovița :

Localitatea	Lucerna -tone	Porumb -tone	Cartof -tone	Localitatea	Lucerna -tone	Porumb -tone	Cartof -tone
Bărbulețu	210	35	216	Pucheni	140	-	220
Bezdead	154	180	825	Runcu	132	8	180
Buciumeni	50	8	160	Tătărani	570	1856	540
Cândești	360	125	280	Valea Lungă	300	774	200
Iedera	300	7444	245	Văleni	60	36	1530
Malu cu Flori	144	36	420	Vârfuri	120	53	238
Moroieni	-	-	60	Vișinești	300	183	90
Moțâieni	60	12	160	Voinești	560	1250	600
Pietroșița	150	-	-	Vulcana Băi	400	51	840

Ca tipuri de sol răspândite în zona montană a județului Dâmbovița sunt solurile humico-silicaticice, podzolurile, solurile brune – feriiluviale din zona montana precum si solurile brune, luvisolurile albice, erodisolurile și regosolurile din zona din zona subcarpatică. Ph-ul are valori cuprinse între 6,9 și 7,3 conferă solurilor reacție slab acidă, neutră, slab alcalină. Humusul se încadrează între 1,14 și 4,30 % ceea ce denotă o fertilitate mijlocie a solurilor din județul Dâmbovița. Datorită eroziunii sunt degradate 767 hectare de teren iar datorită acidității 46.280 hectare.

O sursă importantă de venituri în zona montană a județului Dâmbovița o reprezintă creșterea animalelor. Creșterea nivelului de trai din această zonă presupune creșterea producțiilor animaliere și asigurarea standardelor de calitate cerute de Comunitatea Europeană. Nivelul de dezvoltare al zootehniei exprimă gradul de intensificare al producției agricole. Din punct de vedere al efectivelor de animale din zona rural-montană a județului Dâmbovița se prezintă astfel la 31.05.2008:

Comuna	Bovine	Ovine	Porcine	Pasari	Cabaline	Fam. albine
Bărbulețu	695	354	697	9150	186	1280
Bezdead	1985	12325	995	11750	1385	350
Buciumeni	190	855	898	10100	211	305
Cândești	830	322	43	14250	302	135
Iedera	355	250	788	15650	170	-
Malu cu Flori	960	1120	805	24800	133	160
Moțăieni	380	160	372	11820	81	248
Pietroșița	619	441	571	10850	166	37
Pucheni	891	650	1044	13540	168	168
Runcu	840	1115	978	18200	311	368
Tătărani	912	526	1018	32210	315	245
Valea Lungă	1113	855	762	10424	333	140
Văleni	120	1300	957	20200	157	829
Vârfuri	438	992	449	10250	134	220
Vișinești	909	1853	103	1900	129	94
Voinești	1202	1048	1204	37000	298	600
Vulcana Băi	790	268	973	24100	185	123

În ce privește producția obținută de la aceste animale lucrurile se prezintă în felul următor la 31.05.2008:

Comuna	Carne bovine -t/viu	Carne porcine -t/viu	Carne pasăre -t/viu	Lapte vacă -hl.	Lapte oaie -hl
Bărbulețu	30	2,5	2,7	4004	45
Bezdead	37,5	7,2	4,8	10693	201
Buciumeni	32,5	1,9	4,5	10150	60
Cândești	47,4	3,9	2,8	9630	45
Iedera	6,5	3	4	4100	28
Malu cu Flori	32,7	1,3	7	8288	85
Moroieni	30,8	5,2	1,6	820	76
Moțăieni	6,4	1,2	1,3	1425	11
Pietroșița	10,3	6,2	1,3	6184	25
Pucheni	18	3,7	4	7480	66
Runcu	226	3	2,5	10950	96
Tătărani	12,5	3,2	2,4	8208	30
Valea Lungă	22,5	2,5	5	9620	7
Văleni	33	7,8	1,1	11204	75
Vârfuri	13,5	0,8	1,1	3769	58
Vișinești	44	11	4,5	12840	413
Voinești	56	8,8	21	14200	380
Vulcana Băi	164	15	6	9950	42

O mare parte din producția obținută este folosită pentru consum propriu și o mică parte este destinată valorificării.

Din această cauză noile orientări de dezvoltare a zootehniei vizează:

- punerea în valoare a pajiștilor naturale;
- asigurarea bazei biologice a sectorului zootehnic;
- continuarea programelor de investiții;
- crearea unor ferme specializate pe produse ecologice;
- organizarea unor exploatari optim dimensionate;
- consolidarea asociațiilor crescătorilor de animale.

Sporirea producției nu poate fi făcută fără un grad de mecanizare corespunzător. Folosirea mijloacelor mecanice asigură o creștere substanțială a productivității muncii și eradicarea vechii agriculturi tradiționale bazată pe munca manuală. Folosirea mecanizării face ca fiecare persoană ocupată în agricultură să producă și să asigure hrana unui număr tot mai mare de persoane.

La nivelul județului Dâmbovița situația numărului de tractoare și mașini se prezintă astfel:

	TOTAL	PRIVAT	STAT	ALȚII
--	-------	--------	------	-------

TRACTOARE	3766	3747	9	7
U 445	1828	1820	5	2
L 445	202	202	-	-
U 650	1734	1725	4	5
S 1800	3	3	-	-
PLUGURI	3628	3618	5	5
M. GUNOI GRAJD	19	19	0	0
SEM PAIOASE	654	654	0	0
SEM. PRAS.	902	902	0	0
MAS. COMBATERE	620	620	0	0
COMB.FURAJE	19	19	0	0
REMORCI	1836	1836	0	0

Numărul utilajelor aflate în sectorul privat în comunele din zona rurală-montană a județului Dâmbovița :

COMUNA	U 650	U 445	PLUG	MA 3,5	Remorci	M. Stropit	Prese
Bărbulețu	4	49	15	-	35	43	-
Bezdead	1	3	-	-	-	-	-
Buciumeni		5	-	-	5	-	-
Cândești	5	203	124	5	130	200	-
Iedera	3	2	5	-	4	-	-
Malu cu Flori	2	73	18	-	57	56	-
Moroieni	1	-	1	-	1	-	2
Moțâieni	1	6	2	-	2	-	-
Pietroșița	-	4	-	-	3	-	-
Pucheni	-	5	-	-	-	4	-
Runcu	1	2	-	-	-	-	-
Tătărani	-	34	-	-	6	15	-
Valea Lungă	4	3	5	-	4	-	-
Văleni	-	65	19	-	27	15	-
Vârfuri	2	-	-	-	2	-	-
Vișinești	-	2	1	-	-	-	-
Voinești	19	230	155	1	165	220	-
Vulcana Băi	-	1	6	-	4	-	-

Nivelul de dotare mecanică prezent în agricultura județului Dâmbovița nu este în măsură să asigure efectuarea lucrărilor mecanice în perioadele optime cerute de tehnologia de cultură fapt care atrage pierderi de recoltă. De asemenea oferta de mașini și utilaje agricole existente pe piață nu este încă adaptată la mărimea exploatațiilor agricole existente în județ. Dotarea cu tractoare și mașini agricole constituie o decizie importantă pentru exploatațiile agricole și pentru societățile specializate în servicii de mecanizare. În perspectivă se așteaptă o îmbunătățire a sectorului agriculturii private. Prin intermediul programului „Fermierul” se fac investiții în agricultură.

La nivelul zonelor rurale montane din județul Dâmbovița situația este următoarea:

Loc.	Valoare/ euro	Denumire	Beneficiar	Loc.	Valoare/ euro	Denumire	Beneficiar
Voinești	21814	Achiziționare utilaje f. pomi	Oprica Marius	Văleni	16800	Achiziționare utilaje agricole	Bica Ion
Văleni	15000	Achiziționare utilaje f. pomi	Nicoroiu Marin	Văleni	18500	Achiziționare utilaje f. pomi	Popescu Ghe.
Văleni	19218	Achiziționare utilaje f. legume	Dobrin Ion	Văleni	17698	Achiziționare utilaje f. pomi	Diaconescu R.
Voinești	35278	Achiziționare utilaje f. pomi	Calinescu David	Voinești	50000	Înfântat pl. Pomi	Tonchievici A
Cândești	20000	Turism rural	Bunea Service	Voinești	17190	Achiziționare utilaje f. pomi	Dragan Gabriel

Văleni	17000	Achiziționare utilaje agricole	Lungu Catalin	Văleni	15000	Achiziționare utilaje agricole	Călin Monica
Văleni	17000	Achiziționare utilaje agricole	Lungeanu C-tin	Văleni	17927	Achiziționare utilaje f. pomi	Ilinca Rodica
Văleni	16500	Achiziționare utilaje f. pomi	Lungeanu Spiridon	Văleni	31556	Modernizare f. apicola	Bioapicola
Văleni	17000	Achiziționare utilaje f. pomi	Tarbă Ghe.	Văleni	18000	Achiziționare utilaje f. câmp	Ivascu Ovidiu

Agricultura va rămâne pentru încă o perioadă de timp activitatea principală în cadrul comunității rural montane a Județului Dâmbovița, chiar dacă ponderea populației ocupate se va reduce. De aceea, orice strategie de dezvoltare rurală a zonei trebuie să aibă în vedere dezvoltarea unui sector agricol sănătos, viabil și eficient. Agricultura va deveni profitabilă numai în condițiile în care exploatațiile vor deține suprafețe optime care să permită folosirea eficientă a tehnicii și tehnologiei agricole, lărgirea relațiilor de piață capabile să asigure venituri familiilor și care parțial vor fi economisite și investite.

Fermele existente trebuie să-și restructureze dimensiunile și structurile de producție orientându-se spre cerințele pieței. Este necesară intensificarea preocupărilor legate de agricultură și ruralitate prin crearea unor rețele de distribuție și servicii (produse fitofarmaceutice, hrana pentru animale, reparații utilaje agricole). O altă activitate ce necesită dezvoltare este prelucrarea și promovarea alimentelor și băuturilor locale tradiționale și a produselor ecologice. Crearea unor unități de prelucrare are efecte benefice asupra produselor din sectorul laptelui, cărnii, legumelor și fructelor prin reducerea cheltuielilor de transport. Valorificarea acestor avantaje este estompată de infrastructura slab dezvoltată și calificarea redusă a forței de muncă ce trebuie remediate prin investiții materiale și educaționale. Economia județului Dâmbovița se înscrie în tendința de creștere înregistrată la nivel național și regional.

Considerat ca județ mediu industrializat (39,4% din valoarea adăugată brută), județul Dâmbovița are un potențial ridicat de creștere economică. În ultimii ani serviciile și construcțiile au cunoscut un avânt deosebit. Sectorul serviciilor este în creștere în principal la domeniile privind tranzacțiile imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor.

4.3. Concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT

Regiunea Sud Muntenia este o regiune cu posibilități mari de creștere, cu rezultate economice superioare mediei naționale, situându-se la nivel național pe locul trei.

În perioada 2002-2008, în Regiunea de Dezvoltare Sud Muntenia atât Produsul Intern Brut total cât și Produsul Intern Brut pe cap de locuitor, au crescut de la un an la altul în perioada analizată, urmând tendința de pe plan național. Deși în ceea ce privește Produsul Intern Brut pe cap de locuitor, creșterea este importantă în ultimii ani, atât la nivel de regiune cât și la nivelul întregii țării, rezultând astfel un nivel ridicat de dezvoltare economică, PIB-ul pe cap de locuitor reprezintă doar 30 % din media Uniunii Europene. Industria, alături de comerț, transporturi și agricultură sunt sectoarele care au ponderea cea mai ridicată în formarea VABR. Se impune totuși observația că în ultimul timp ponderea acestora este în scădere în favoarea unor ramuri în plin avânt precum serviciile și construcțiile.

Domeniile care vor lua avânt în perioada imediat următoare sunt: construcțiile, tranzacțiile financiare, turismul și agricultura. Recomandăm o creștere a nivelului de școlarizare pe aceste domenii.

Industria dâmbovițeană se caracterizează printr-un grad ridicat de diversitate, bazându-se pe bogăția și varietatea resurselor naturale existente: zăcăminte de țiței, gaze naturale, cărbune, sulf, ape sulfuroase, marne, calcare, gresie. Județul Dâmbovița este considerat un județ mediu industrializat comparativ cu județele Argeș, Prahova, Regiunile Nord Vest și Centru, care sunt puternic industrializate.

În producția industrială a județului ponderea predominantă o deține industria prelucrătoare, preponderente fiind activitățile din industria metalurgică, industria de mașini și echipamente, industria materialelor de construcție și a altor produse din minerale nemetalice, fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, industria alimentară, industria textilă, etc. Industria

extractivă cu o pondere de 15,4% se concretizează în exploatarea de țiței, gaze naturale, cărbune și agregate minerale pentru construcții.

O pondere importantă o are și industria producătoare de energie electrică și termică, gaze și apă, județul Dâmbovița producând energie electrică pe cărbune la Electrocentrala Doicești și hidro la Complexul de microhidrocentrale de la Dobrești și Scropoasa. Industria suferă în continuare din cauza numărului mare de muncitori angajați determinat de insuficienta dotare cu utilaje performante. Dacă pe ansamblu se constată o scădere a cererii de munca în acest domeniu, în schimb, se observa o lipsa de specialiști în aproape toate domeniile legate de industria prelucrătoare. Se recomandă școlarizarea pentru domeniile de calificare din industrie, în special la nivelurile 3 și 4.

Construcțiile de mare anvergură sunt abia în fază incipientă, iar forța de muncă este insuficientă. Investițiile cu adevărat mari în construcții vor necesita forță de muncă calificată în toate domeniile legate direct sau indirect de construcții. Creșterea producției în domeniul construcțiilor necesită creșterea nivelului de competențe – nivel 3 – în utilizarea materialelor și tehnologiilor neconvenționale precum și a echipamentelor performante. Necesitatea de a face agricultura mai productivă va restrânge numărul celor care o practică, lăsând locul celor care sunt specializați în acest domeniu.

În condițiile în care turismul românesc trebuie să se alinieze legislației europene, iar calitatea pachetelor de servicii turistice trebuie să crească, este normal să avem în vedere factorul uman, care este hotărâtor în asigurarea calității serviciilor în domeniul turismului. Dezvoltarea turismului ar deschide noi perspective pentru șomeri și inclusiv reducerea caracterului sezonier a locurilor de muncă, prin oferta de locuri de muncă atât din industria turismului cât și prin oportunitățile care se deschid pentru firmele care oferă servicii, prin creșterea numărului de vizitatori. Turismul rural montan poate deveni unul din factorii cheie în procesul de relansare a economiei, ținând cont de faptul că România are un uriaș potențial turistic, adecvat diverselor tipuri de turism, la nivel național și regional. Calitatea scăzută a serviciilor și a informațiilor turistice în multe din zonele turistice rurale este un factor decisiv în dezvoltarea acestui gen de turism. Standardul profesional scăzut al personalului din turismul rural, cauzat de lipsa informațiilor în ceea ce privește practicarea turismului rural cât și a modalităților și mijloacelor de promovare, este cauza principală a serviciilor de proastă calitate din unele zone turistice și asta pentru că proprietarii de pensiuni turistice din mediul rural, provin din alte sectoare de activitate și nu au pregătirea adecvată pentru a face față exigențelor turismului actual.

Calificarea resurselor umane din acest sector este prioritară așa în condițiile în care numărul de turiști străini este în continua creștere. Pentru a putea face față cerințelor și exigențelor unui turism de calitate, pentru fidelizarea turiștilor, pentru atragerea unor noi segmente de piață se impune identificarea unor noi surse de finanțare pentru realizarea formării profesionale continue a resurselor umane din turismul agromontan .

De aici decurge necesitatea unui program coerent de măsuri în educație și formare profesională, program având următoarele direcții prioritare:

- Adaptarea învățământului din zona montană la cerințele specifice acestuia (economie rurală, agricultură, agroturism);
- Pregătirea profesională a tinerilor agricultori și a micilor întreprinzători din spațiul rural;
- Consolidarea parteneriatului social prin antrenarea în procesul decizional și de planificare strategică a ÎPT a reprezentanților instituțiilor și organizațiilor relevante pentru ruralul montan;
- Inițierea/dezvoltarea unor școli pilot cu profil agromontan, înzestrate cu o bază materială adecvată: ferma didactică, ateliere școală și laboratoare (organizate și dotate corespunzător agriculturii montane și pluriactivității cu o componentă de agroturism inclusă), facilități de tip *campus*;
- Programe de formare profesională continuă a cadrelor didactice de specialitate pentru dezvoltarea competențelor specifice agriculturii montane;
- Adaptarea calificărilor la specificul montan;
- Completarea/adaptarea pregătirii elevilor de la nivelul gimnazial din zonele montane cu noțiuni generale privind economia ruralului montan (prin orele de educație tehnologică/componenta CDS);
- Programe de orientare și consiliere profesională, adaptate grupurilor țintă din ruralul montan.

Sectorul serviciilor este în creștere, în special domeniile tranzacții imobiliare-închirieri-servicii, respectiv transport, depozitare și comunicații. Trebuie avută în vedere scăderea ponderii sectorului comercial precum și ponderea scăzută a sectorului hotelier în VABR.

Cel mai mare număr de persoane angajate în sectorul serviciilor sunt în domeniul transporturilor, turism, servicii profesionale, servicii generale, poștă și telecomunicații. Cea mai mare cifră de afaceri este obținută de asemenea în transporturi, poștă și telecomunicații, turism.

8. ANALIZA SWOT A CORELĂRII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CEREREA

Analiza SWOT este realizată pe baza concluziilor capitolelor anterioare privind situația actuală și previziunile din capitolele Demografie, Economie, Piața muncii și Educație, dar și pe baza concluziilor evaluării progresului în implemetarea PLAI. Analiza SWOT pune în evidență ca puncte tari și puncte slabe elementele din analiza capitolului de educație pentru sistemul de învățământ profesional și tehnic din județ (mediul intern)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>1. Planificarea strategică pe termen lung a ofertei de școlarizare prin IPT, corelată la toate nivelurile decizionale: județean (PLAI), unitate școlară (PAS);</p> <p>2. Reactualizarea PLAI Dâmbovița în concordanță cu viziunea economică la nivel județean;</p> <p>3. Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare;</p> <p>4. Consolidarea parteneriatului social prin antrenarea în procesul decizional și de planificare strategică a ÎPT a reprezentanților instituțiilor și organizațiilor relevante: Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților;</p> <p>5. Generalizarea utilizării instrumentelor de asigurare a calității în toate școlile IPT</p> <p>6. Asigurarea accesului cadrelor didactice din TVET la programe de reconversie profesională;</p> <p>7. Număr mare de școli (14) IPT la nivelul județului care au beneficiat de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reabilitare și dotare cu echipamente didactice și de birotică din finanțările Phare TVET (14); - Formarea personalului didactic și managerial pe problematica schimbărilor fundamentale din curriculum-ul TVET. <p>8. Rețea școlară de învățământ obligatoriu care acoperă întreg teritoriul județului</p> <p>9. Asigurarea accesului la educație și formare profesională a populației de vârstă școlară din mediul rural prin extinderea învățământului IPT în școlile din mediul rural;</p> <p>10. Rețele școlare tematice constituite între unitățile de învățământ din proiectele Phare 2001-2003 și 2004-2006, pe de o parte, și între unitățile de învățământ din proiect și celelalte unități de învățământ profesional și tehnic din județe, pe de altă parte, constituite cu scopul de diseminare a bunelor practici;</p> <p>11. Crearea unei baze de date cu absolvenții utilă agenților economici;</p> <p>12. Existența unor Centre universitare (Universitatea Valahia Târgoviște, Universitatea Spiru Haret, ASE) în județ care permit accesul absolvenților de liceu la învățământul superior</p>	<p>1. Dificultăți în acoperirea cu norme pentru profesorii titulari în unele domenii cum ar fi: profesori și maiștri instructori din domeniile mecanic, electric, construcții, etc.</p> <p>2. Înregistrarea unui declin demografic general, accentuat pentru populația tânără, cu reduceri semnificative pentru populația de vârstă școlară, în paralel cu îmbătrânirea populației.</p> <p>3. Armonizarea parțială a ofertei școlare cu piața muncii, generând dezechilibre între cerere și ofertă.</p> <p>4. Accesul limitat al tinerilor din mediul rural la învățământul IPT din lipsa condițiilor materiale.</p> <p>5. Proces lent de transformare a școlilor în furnizori de servicii pentru comunitățile locale;</p> <p>6. Dezvoltarea moderată a parteneriatelor cu agenții economici;</p> <p>7. Număr mic de școli IPT autorizate ca furnizori de FPC;</p> <p>8. Număr insuficient de cabinete de orientare școlară și profesională și de consilieri școlari;</p> <p>9. Nivel scăzut al competențelor cheie, constatat încă de la intrarea în sistemul de IPT;</p>
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>1. Dezvoltarea de noi calificări în domeniul agricol și silvic, datorate specificului județului.</p> <p>2. Existența programelor cu finanțare externă pentru realizarea unor proiecte privind dezvoltarea resurselor umane.</p> <p>3. Atragerea surselor de finanțare de către IMM-urile din domeniul industriei și cel agricol;</p> <p>4. Strategia ISJ Dâmbovița privind îmbunătățirea calității și eficienței sistemelor de educație și formare profesională, facilitarea accesului tuturor la sistemele de educație și formare</p>	<p>1. Scăderea numărului populației la nivelul întregului județ ritmul cel mai alert de descreștere înregistrând populația de vârstă școlară. Cele mai afectate vor fi efectivele din grupa de vârstă 15-18 ani. De asemenea, reduceri semnificative sunt prognozate pentru grupa de vârstă 19-24 ani.</p>

profesională, deschiderea sistemelor de educație și formare profesională către societate;

5. Creșterea numărului agenților autorizați ca furnizori de **FPC**

6. Introducerea noilor tehnologii și creșterea productivității muncii.

7. Mobilitatea în UE va conduce la creșterea gradului de inserție a absolvenților pe piața muncii;

8. Dezvoltarea turismului local.

9. Elaborarea de către școlile IPT, comunitatea locală și instituțiile abilitate a unor **proгноze** privind dinamica pieței locale a muncii, având în vedere o perspectivă de cel puțin 2-5 ani, în vederea unei mai bune proiectări a ofertei educaționale;

10. Introducerea unui sistem de **asigurare a calității la nivelul școlilor IPT**.

11. Programe de reabilitare și modernizare a infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități) și de dotare cu echipamente de laborator și instruire practică prin **accesarea fondurilor nerambursabile**;

12. Existența condițiilor pentru realizarea **agriculturii ecologice**, reclamă **competențe noi** pentru personalul calificat

13. Extinderea și modernizarea infrastructurii de **protecție a mediului**;

14. Colaborarea cu Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă, Agenții economici/ Patronate, Consiliul Județean, Consiliile Locale, Primăriile, Instituția Prefectului, mass-media locală etc

2. Migrația în creștere în afara regiunii și a țării având ca efect reducerea numărului de elevi și diminuarea posibilității planificării corecte a cifrei de școlarizare

3. Numărul **extrem de scăzut al populației tinere ocupate**.

4. **Ponderea mare a șomerilor tineri (15-24 ani), indiferent de sex sau mediul de viață** al acestora.

5. Existența în imediata apropiere a județului, a capitalei **București, cu oferte multiple de pregătire profesională și locuri de muncă atrăgătoare**.

6. Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă - în contrast cu nevoile de formare în creștere.

7. Rata de tranziție în învățământul secundar superior scăzută, în rândul populației școlare din mediul rural.

8. Dezinteresul și neimplicarea părinților în cunoașterea problemelor din IPT;

9. **Diminuarea rolului partenerilor sociali** în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale.

9. REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ȘI OBIECTIVELE DEZVOLTĂRII IPT

PLAI cuprinde o analiză a mediului demografic și economic, a pieței muncii și a ofertei școlilor IPT, analiză în urma căreia au fost formulate concluzii și recomandări structurate astfel:

• Demografie

Concluzii	Recomandări pentru învățământul IPT
Scăderea numărului populației la nivelul întregii regiuni, ritmul cel mai alert de descreștere înregistrând populația de vârstă școlară	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Restructurarea rețelei școlare și corelarea ofertei VET cu cererea pieței muncii; Eliminarea paralelismului nejustificat în oferta de formare profesională inițială pentru școli apropiate; ➤ Dezvoltarea de programe pentru menținerea elevilor în educație și prevenirea părăsirii timpurii a școlii; ➤ Dezvoltarea unor pachete integrate pentru creșterea participării la învățământul VET a persoanelor care provin din grupuri vulnerabile (populația de etnie rromă, familii cu venituri scăzute etc.): „școala după școală”, învățarea asistată și educația remedială, „educația de a doua șansă” ➤ Promovarea unei culturi a învățării permanente și a „regiunilor de învățare”; ➤ Diversificarea ofertelor de formare profesională inițială a școlilor pentru a acoperi nevoile locale și regionale; ➤ Asigurarea accesului cadrelor didactice din VET la programe de reconversie profesională.
Scăderea populației urbane pe fondul dominării populației rurale	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Asigurarea accesului la educație și formare profesională a populației de vârstă școlară din mediul rural prin: extinderea învățământului IPT în școlile din mediul rural

	dezvoltarea infrastructurii școlilor aflate în zone defavorizate (transport deficitar, venituri reduse ale populației)
Îmbătrânirea populației la nivelul întregii regiuni	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dezvoltarea și extinderea la nivel național a serviciilor adecvate nevoilor specifice ale populației vârstnice (asistența medicală comunitară, îngrijiri la domiciliu, terapia durerii, centre medicale de zi, centre comunitare de psihiatrie, unități medico-sociale); ➤ Dezvoltarea ofertei serviciilor turistice pentru vârsta a treia (cantitativ și calitativ prin asigurarea de agenți de turism – ghizi cu experiență în a avea grijă de pensionari), dezvoltarea serviciilor de estetică și înfrumusețare. Se recomandă creșterea școlarizării pentru domeniile de calificare: turism și alimentație și estetica și igiena corpului omenesc
Ponderele populației de etnie romă în totalul populației regiunii depășește ponderea acesteia la nivel național	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Educație multiculturală ➤ Soluții pentru asigurarea accesului egal la educație și a varietății opțiunilor ➤ Programe de sprijin pentru grupurile etnice dezavantajate

• Economie

Concluzii	Recomandări pentru învățământul IPT
<p>Industria deține cea mai importantă pondere în economia județelor din nordul regiunii (Argeș, Prahova, Dâmbovița). Se caracterizează prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ oferă potențialilor investitori o multitudine de oportunități. ➤ Existența unor companii puternice: Dacia - Renault (Pitești - Argeș), Fabrica de Combustibil Nuclear Pitești (FCN Pitești), OMV Petrom, rafinăria Petro-Brazi și Petrotel - Lukoil Ploiești, Arctic SA Găești ➤ sunt reprezentate aproape toate ramurile industriei. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Școlarizarea pentru domeniile de calificare din industria prelucrătoare, electronică, automatizari, informatică, prelucrări neconvenționale în scopul adaptării competențelor la tendințele de tehnologizare avansată din aceste domenii ➤ Planurile de școlarizare trebuie să reflecte, prin structura ofertei - proporțional cu nevoile pieței muncii - ponderea crescută a serviciilor, diversitatea activităților industriale și nevoile de dezvoltare a agriculturii ➤ Competențe adecvate și o mobilitate ocupațională sporită (inclusiv intersectorială) a forței de muncă, prin: aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire profesională și adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL) realizate în parteneriat cu agenții economici ➤ Creșterea nivelului de calificare, formarea unor competențe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare, ca răspuns la schimbările tehnologice și organizaționale induse de investițiile străine și cerințele de competitivitate ➤ Formarea continuă a profesorilor în parteneriat cu întreprinderile ➤ Adaptabilitate crescută a forței de muncă la sarcini de lucru diverse, prin dezvoltarea competențelor cheie, a competențelor antreprenoriale și promovarea învățării pe parcursul întregii vieți, ca răspuns la nevoile specifice ale IMM-urilor, a căror pondere este în creștere
<p>Sectorul serviciilor este în creștere, cu accent pe: tranzacții imobiliare-închirieri - servicii, transport, depozitare și comunicații, turism (în special servicii agroturistice) .</p>	
<p>Suprafața agricolă mare, reprezentând 71,1% din suprafața totală a regiunii și 16,5% din suprafața totală a țării, determină pe de o parte caracterul agrar al regiunii și potențialul agricol ridicat al acesteia, iar pe de alta parte poziționarea pe primul loc în cadrul celor 8 regiuni de dezvoltare.</p> <p>Creșterea producției agricole ca urmare a sporirii randamentelor (introducere de echipamente performante, utilizarea automatizărilor, extinderea și modernizarea sistemelor de irigații), va necesita o</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Restructurarea ofertei de școlarizare pentru calificări din agricultură prin: <ul style="list-style-type: none"> -creșterea ponderii nivelului 3 de pregătire, care va asigura un nivel ridicat de competențe pentru personalul calificat -introducerea/extinderea calificărilor specifice agriculturii montane ecologice. -creșterea ponderii calificărilor din domeniul protecției mediului ➤ Dezvoltarea parteneriatului școală – agenți economici

<p>redimensionare a nivelului de pregătire a forței de muncă în acest domeniu.</p> <p>Problematica stringentă și complexă a ruralului montan din perspectiva socio-economică a localităților și gospodăriilor țărănești, a mediului și dezvoltării durabile implică atenție deosebită pentru IPT.</p> <p>Existența condițiilor pentru realizarea agriculturii ecologice, reclamă competențe noi pentru personalul calificat</p> <p>Extinderea și modernizarea infrastructurii de protecție a mediului;</p> <p>Reconstrucția ecologică a zonelor degradate și protejarea patrimoniului natural;</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Adaptarea învățământului din zona montană la cerințele specifice acestuia (economie rurală, agricultură, agroturism); ➤ Consolidarea parteneriatului social prin antrenarea în procesul decizional și de planificare strategică a ÎPT a reprezentanților instituțiilor și organizațiilor relevante pentru ruralul montan ➤ Inițierea/dezvoltarea unor școli pilot cu profil agromontan cu facilități de tip campus ➤ Completarea/adaptarea pregătirii elevilor de la nivelul gimnazial din zonele montane cu noțiuni generale privind economia ruralului montan (prin orele de educație tehnologică / componenta CDS)
--	---

• Piața muncii

Concluzii	Recomandări pentru învățământul IPT
<p>Fluctuația ratei de ocupare concomitent cu menținerea decalajului până la atingerea obiectivului stabilit prin Strategia Europa 2020, rata șomajului și a șomajului de lungă durată peste media la nivel național, șomajul ridicat al tinerilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii ➤ acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor ➤ abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți ➤ implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii. ➤ parteneriate active cu agenții economici, cu Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.
<p>Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi ➤ adecvarea calificării cu locul de muncă ➤ reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii ➤ recunoașterea și valorificarea experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală ➤ diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă, exemple : programe de formare la distanță, consultanță, etc.
<p>Scăderea numărului de persoane ocupate în agricultură, în condițiile în care agricultura este supradimensionată în cazul României și mai ales în cazul regiunii Sud Muntenia, Prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală vizează modernizarea agriculturii și diversificarea activităților economice în mediul rural și implică din partea școlilor, în parteneriat cu toți factorii interesați</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pregătirea tinerilor pentru exploatarea eficientă a potențialului agricol – creșterea nivelului de calificare (nivel 3, competențe integrate pentru exploatarea și managementul fermei, procesarea primară a produselor agro-alimentare) ➤ Diversificarea ofertei de calificare având în vedere: agricultura ecologică, promovarea agroturismului, a meșteșugurilor tradiționale, valorificarea resurselor locale prin mica industrie și dezvoltarea serviciilor ➤ Implicarea în programe de formare continuă pe două componente: <ul style="list-style-type: none"> ✓ formarea competențelor necesare unei agriculturi competitive ✓ reconversia excedentului de forță de muncă din agricultură spre alte activități
<p>Creșterea numărului de tineri NEETs</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dezvoltarea de programe pentru menținerea elevilor în educație și prevenirea părăsirii timpurii a școlii; ➤ Dezvoltarea unor pachete integrate pentru creșterea participării la învățământul VET a persoanelor care provin din grupuri vulnerabile (populația de etnie rromă, familii cu venituri

	<p>scăzute etc.): „școala după școală”, învățarea asistată și educația remedială, „educația de a doua șansă</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ .Asigurarea unor servicii de sprijin educațional personalizat de calitate și a unor servicii de orientare școlară și consiliere profesională ➤ Dezvoltarea competențelor antreprenoriale ale tinerilor
<p>Tendința de scădere a populației ocupate în vârstă de muncă (15 – 64 ani), pentru populația cu studii medii și pentru populația cu nivel de pregătire scăzut și evoluția pozitivă a ocupării pentru populația cu studii superioare (Riscul de șomaj crește și șansele de ocupare se reduc cu cât nivelul de educație este mai scăzut)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dezvoltarea de noi calificări și competențe, în conformitate cu nevoile de calificare identificate la nivel local, județean, regional ➤ creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi ➤ adecvarea calificării cu locul de muncă ➤ reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii ➤ recunoașterea și valorificarea experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală ➤ diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă, exemple : programe de formare la distanță, consultanță

• Oferta școlilor pentru învățământul profesional și tehnic (IPT)

Concluzii	Recomandări pentru învățământul IPT
<p>Populația școlară la nivel regional în continuă scădere.</p> <p>În 2016 (conf. Eurostat), rata de participare în formarea continuă a populației adulte din regiunea Sud Muntenia a fost de numai 1,5% în comparație cu media în Uniunea Europeană (10,8%). Se constată un decalaj considerabil la nivel național față de ținta (Benchmark) pentru 2020, de cel puțin 12% din populația adultă (25-64 ani).</p> <p>Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire/lectură (PISA) rămâne ridicat față de media înregistrată la nivel european.</p> <p>În 2016 (conf. Eurostat), rata de participare în formarea continuă a populației adulte din regiunea Sud Muntenia a fost de numai 1,5% în comparație cu media în Uniunea Europeană (10,8%). Se constată un decalaj considerabil la nivel național față de ținta (Benchmark) pentru 2020, de cel puțin 12% din populația adultă (25-64 ani).</p> <p>Ratele nete de cuprindere în educație în Regiunea Sud Muntenia se situează sub cele calculate ca medie la nivel național, la nivelurile de educație învățământ secundar superior.</p> <p>Creșterea ponderii învățământul liceal teoretic și vocațional în detrimentul învățământului profesional și tehnic</p> <p>Număr insuficient de cabinete de orientare școlară și profesională și de consilieri școlari, acest fapt ducând la opțiunea elevilor cu predilecție către liceul teoretic, iar după terminarea acestuia, intrarea lor în șomaj.</p> <p>Nivel scăzut al competențelor cheie, constatat încă de la intrarea în sistemul de ÎPT,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Restructurarea rețelei școlare IPT ➤ Asigurarea internă a calității în activitatea furnizorilor de educație și formare profesională. ➤ Evitarea de către școlile IPT a suprarăspunsului cât și subrăspunsului la exigențele formulate de economie, piața forței de muncă, dezvoltare profesională și personală. ➤ Asigurarea accesului la formare profesională continuă a cadrelor didactice din IPT prin stagii de formare metodică, activități de mentorat, stagii de formare specializată la agenții economice etc. ➤ Asigurarea școlilor IPT cu personal didactic calificat pentru toate specializările. ➤ Necesitatea unei politici coerente de reabilitare, modernizare și dotare a spațiilor educaționale pentru IPT. ➤ Adoptarea unor măsuri de creștere a accesului la educație pentru elevii din mediul rural, categorii dezavantajate ➤ Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere ➤ Dezvoltarea și implementarea unei strategii de promovare și conștientizare a beneficiilor învățământului profesional și tehnic asupra dezvoltării carierei. ➤ Eforturi conjugate pentru prevenirea abandonului în mod deosebit la învățământul profesional și în special în mediul rural, comunitățile etnice dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației etc. ➤ Dezvoltarea unor instrumente financiare de sprijin care să permită participarea grupurilor vulnerabile la educație și formare ➤ Învățarea centrată pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual ➤ Programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate) ➤ Facilitarea unor trasee individualizate de formare.

<p>în special în ceea ce privește elevii din învățământul profesional.</p> <p>Oferta școlară se armonizează parțial cu piața muncii, generând dezechilibre între cerere și ofertă</p>	<p>➤ Evaluarea sistematică a planurilor de școlarizare la nivel local și regional, din perspectiva relevanței pentru cerințele și tendințele de pe piața muncii.</p>
--	--

10. PLANUL DE MĂSURI

PRIORITATEA 1: Creșterea relevanței ofertei învățământului profesional și tehnic pentru piața muncii			
Obiective:			
Obiectivul 1.1 : Identificarea nevoilor de calificare			
Obiectivul 1.2 : Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare identificate			
Obiectivul 1.3 : Creșterea gradului de adecvare a competențelor absolvenților IPT la nevoile pieței muncii			
Indicatori de impact:			
Rata de ocupare a absolvenților din grupa de vârstă 20 -34 de ani cu nivel ISCED 3-4 se apropie, la nivel național, la mai puțin de 5 puncte procentuale în 2025 față de media UE (față de 8,2 puncte procentuale în 2017) ²			
Obiectivul 1.1 : Identificarea nevoilor de calificare		Preconțiții și riscuri:	
Indicatori: Cererea pieței muncii pe domenii de formare profesională și calificări relevante identificată pe termen mediu și scurt (anual)		Piața muncii regională și județeană nu va suporta dezvoltări imprevizibile	
Rezultate asociate acțiunilor:		Preconțiții și riscuri:	
A 1. - Baze de date cu indicatorii relevanți privind aspectele demografice, economice, de piața muncii și formare profesională inițială la nivel regional și județean actualizate anual		Instituțiile care dețin date și informații (INS, ANOFM, ISJ, AJOFM) furnizează datele necesare în timp util	
A 2. – Baze de date cu indicatorii relevanți privind formarea profesională inițială la nivel regional și județean actualizate anual		Membrii CR își asumă rolurile	
A3. - Studii previzionale și anchete în întreprinderi		CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU pentru realizare de studii previzionale, anchete în întreprinderi și monitorizarea inserției socio-profesionale a absolvenților	
A4. – Campanii de informare a operatorilor economici privind oportunitățile de formare profesională inițială prin IPT derulate la nivelul fiecărui județ al regiunii			
A5. - Date centralizate cu solicitările operatorilor economici pentru școlarizare în IPT			
A6. – Studii anuale de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților IPT			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare/ Instituții implicate	Preconțiții și riscuri
A 1. Actualizarea anuală a bazei de date cu indicatorii privind demografia, economia, piața muncii din surse statistice naționale, regionale și județene	Anual: luna martie	Responsabil: CNDIPT Instituții implicate: toate din CR	- Instituțiile reprezentate în CR își asumă rolurile de furnizare de date
A 2. Actualizarea anuală a bazei de date cu indicatorii privind educația și formarea profesională	Anual: luna februarie	Responsabil: CNDIPT	- inspectoratele școlare pun la dispoziția CNDIPT datele necesare în timp util

²Pentru nivelul regional și județean rata de ocupare a absolvenților se va determina și se va urmări prin implementarea acțiunii A.6.

inițială din surse statistice naționale, regionale și județene		Instituții implicate: inspectoratele școlare	
A 3. Realizarea de Studii previzionale și anchete în întreprinderi	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU CNDIPT, ISJ, AJOFM și ITM își asumă rolurile
A 4. Desfășurarea de campanii de informare a operatorilor economici privind oportunitățile de formare profesională inițială prin IPT	Anual: lunile septembrie – decembrie	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: toate din CR	Operatorii economici participă la acțiunile din cadrul campaniilor de informare
A 5. Investigarea nevoilor de forță de muncă la nivel regional și județean – colectarea și centralizarea solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizare în IPT	Anual: lunile septembrie – decembrie	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: toate din CR	Operatorii economici sunt interesați și transmit în timp util solicitări de școlarizare
A 6. Monitorizarea inserției socio-profesionale a absolvenților IPT	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU CNDIPT, ISJ, AJOFM și ITM își asumă rolurile

<p>Obiectivul 1.2 : Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare identificate</p> <p>Indicatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional în anul școlar 2022-2023 este de minim 60% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a, zi - Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual) în anul școlar 2022-2023 este de minim 35% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a, zi - Distribuția pe domenii de formare și calificări a planurilor de școlarizare răspunde solicitărilor operatorilor economici și respectă recomandările PRAI, PLAI și ale CR și CLDPS 	<p>Precondiții și riscuri:</p> <p><i>Piața muncii regională și județeană nu suportă dezvoltări imprevizibile pe termen scurt ISJ își asumă recomandările PRAI, PLAI și ale CR și CLDPS și pun în aplicare măsurile necesare adaptării ofertei de școlarizare prin IPT. Creșterea atractivității IPT pentru absolvenții învățământului gimnazial</i></p>
<p>Rezultate asociate acțiunilor:</p> <p>A 7. Raport anual de monitorizare a PRAI A 8. Rapoarte anuale de monitorizare a PLAI A 9. Rapoarte anuale de monitorizare a PAS A 10. PRAI actualizat anual A 11. PLAI – urile tuturor județelor regiunii actualizate anual A 12. PAS – urile tuturor unităților IPT actualizate anual A 13. Planuri anuale de școlarizare pentru IPT în concordanță cu recomandările PRAI, PLAI, solicitările operatorilor economici, avizate de către CNDIPT și CLDPS.</p>	<p>Precondiții și riscuri:</p> <p><i>Membrii CR și CLDPS își asumă roluri în echipele de monitorizare, evaluare și actualizare a PRAI/PLAI. Instituțiile componente ale CR pun la dispoziția CR datele necesare monitorizării, evaluării și actualizării în timp util. ISJ și CLDPS își asumă luarea deciziilor privind adaptarea planului de școlarizare</i></p>

Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A 7. Monitorizarea și evaluarea acțiunilor planificate în PRAI (anul precedent)	Anual: luna februarie - martie	Responsabil: Instituția care asigură președinția CR Instituții implicate: toate din CR	Membrii CR își asumă roluri în echipele de monitorizare și evaluare
A 8. Monitorizarea și evaluarea acțiunilor planificate în PLAI (anul precedent)	Anual: luna martie - aprilie	Responsabil: Instituția care asigură președinția CR Instituții implicate: toate din CR	Membrii CLDPS își asumă roluri în echipele de monitorizare și evaluare
A 9. Monitorizarea și evaluarea acțiunilor planificate în PAS (anul precedent)	Anual: luna aprilie - mai	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: toate din CLDPS	Membrii CLDPS își asumă roluri în echipele de monitorizare și evaluare
A 10. Actualizarea anuală a PRAI pe baza rezultatelor de la A1- A3, A5-A8	Anual: luna martie - iunie	Responsabil: CNDIPT Instituții implicate: toate din CR	Instituțiile reprezentate în CR își asumă sarcina de actualizare PRAI
A 11. Actualizarea anuală a PLAI din toate județele regiunii pe baza rezultatelor de la A1- A3, A5-A8	Anual: luna iulie - septembrie	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: toate din CLDPS	Instituțiile reprezentate în CLDPS își asumă sarcina de actualizare PLAI
A 12. Actualizarea anuală a PAS pentru toate unitățile școlare IPT din județele regiunii pe baza rezultatelor de la A1- A3, A5-A9	Anual: luna septembrie - octombrie	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: unitățile școlare IPT	Unitățile de învățământ își asumă sarcina de actualizare PAS ISJ și CLDPS își asumă sarcina de a sprijini școlile în procesul de elaborare PAS
A 13. Proiectarea anuală a planurilor de școlarizare în concordanță cu recomandările din PRAI, PLAI, solicitările operatorilor economici și cu recomandările CR și CLDPS	Anual: lunile decembrie - ianuarie	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: CNDIPT, toate din CLDPS	ISJ și CLDPS își asumă luarea deciziilor privind adaptarea planului de școlarizare în concordanță cu solicitările operatorilor economici și recomandările PRAI și PLAI

Obiectivul 1.3 : Creșterea gradului de adecvare a competențelor absolvenților IPT la nevoile pieței muncii

Indicatori:

- Procentul de absolvenți IPT care lucrează în ocupații relevante în raport cu calificarea lor, în creștere în perioada 2020-2025³
- Procentul de angajați care, într-o perioadă de 12-36 de luni de la finalizarea IPT, apreciază că formarea lor este relevantă pentru ocupația în care sunt angajați, în creștere în perioada 2020-2025⁴

Precondiții și riscuri:

*Piața muncii înregistrează o creștere a ofertei de locuri de muncă vacante
Oferta angajatorilor este atractivă pentru absolvenți*

³Datele privind indicatorul vor fi determinate în urma implementării acțiunii A.3. Valoare de referință va fi pentru anul 2020

⁴Datele privind indicatorul vor fi determinate în urma implementării acțiunii A.3. Valoare de referință va fi pentru anul 2020

<ul style="list-style-type: none"> – Gradul de satisfacție a angajatorilor în recrutarea de forță de muncă din rândul absolvenților IPT, măsurat ca procentul al angajatorilor care sunt mulțumiți să găsească absolvenți IPT având calificările și competențele necesare pentru locul de muncă, în creștere în perioada 2020-2025⁵ – Gradul de satisfacție a angajatorilor față de competențele absolvenților angajați, măsurat ca procentul al angajatorilor care sunt mulțumiți față de competențele absolvenților angajați, în creștere în perioada 2020-2025⁶ 			
Rezultate asociate acțiunilor: A 14. Structuri de cooperare ale angajatorilor la nivelul Consorțiului regional, care sprijină învățarea la locul de muncă, adaptarea curriculumului și planificarea ofertei constituite și actualizate anual A 15. Structuri de cooperare ale angajatorilor la nivelul CLDPS, care sprijină învățarea la locul de muncă, adaptarea curriculumului și planificarea ofertei constituite și actualizate anual A 16. CDL elaborat de toate unitățile IPT în parteneriat cu agenții economici și avizat de CLDPS A17. Mecanism de asigurare a calității învățării la locul de muncă, în IPT, implementat A 18. Rapoarte privind derularea stagiilor de pregătire practică a elevilor din IPT la operatorii economici A 19. Numărul de elevi din IPT care beneficiază de metodele de învățare care dezvoltă competențele antreprenoriale prin firma de exercițiu A 20. Mecanism de recunoaștere a excelenței în furnizarea de programe de formare profesională inițială elaborat și implementat A 21. Programe de formare derulate/cadrele didactice din IPT și tutorii au parcurs programele de formare			Precondiții și riscuri: <i>Angajatorii se implică în grupuri de lucru</i> <i>Operatorii economici se implică în elaborarea CDL</i> <i>CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU</i> <i>Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile</i>
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A 14. Constituirea și actualizarea periodică de structuri de cooperare ale angajatorilor (grupuri de lucru) la nivelul Consorțiului regional, pe domenii de pregătire profesională, care să sprijine învățarea la locul de muncă, adaptarea curriculumului și planificarea ofertei pentru domeniul respectiv	Actualizare : anual	Responsabil: CNDIPT Instituții implicate: toate din CR, grupurile de lucru constituite	Angajatorii se implică în grupuri de lucru
A 15. Constituirea și actualizarea anuală de structuri de cooperare ale angajatorilor (grupuri de lucru) la nivelul CLDPS, pe domenii de pregătire profesională, care să sprijine învățarea la locul de muncă, adaptarea curriculumului și planificarea ofertei pentru domeniul respectiv	Actualizare : Anual	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: toate din CLDPS, grupurile de lucru constituite	Angajatorii se implică în grupuri de lucru

⁵Datele privind indicatorul vor fi determinate în urma implementării acțiunii A.3. Valoare de referință va fi pentru anul 2020

⁶Datele privind indicatorul vor fi determinate în urma implementării acțiunii A.3. Valoare de referință va fi pentru anul 2020

A 16. Elaborarea curriculumului în dezvoltare locală în parteneriat cu operatorii economici, pe baza cerințelor specifice din partea acestora	Anual: luna septembrie - octombrie	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: Unitățile școlare IPT, CLDPS	Operatorii economici se implică în elaborarea CDL ISJ și CLDPS își asumă rolul de avizare a CDL
A 17. Implementarea mecanismului de asigurare a calității învățării la locul de muncă, în IPT	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile
A 18. Monitorizarea stagiilor de pregătire practică a elevilor din IPT la operatorii economici	Anual	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	Instituțiile reprezentate în CR și CLDPS își asumă rolurile în procesul de monitorizare a stagiilor de pregătire practică a elevilor din IPT la operatorii economici
A 19. Extinderea metodelor de învățare care dezvoltă competențele antreprenoriale ale elevilor din IPT	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile
A 20. Implementarea mecanismului de recunoaștere a excelenței în furnizarea de programe de formare	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile
A 21. Dezvoltarea și furnizarea de programe de dezvoltare profesională continuă a tutorilor și a cadrelor didactice din IPT prin Centrul național de formare continuă a profesorilor, formatorilor, evaluatorilor externi și a tutorilor	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile
Construcția/consolidarea/reabilitarea/modernizarea/ extinderea infrastructurii de formare profesională (vezi prioritatea 3)			
Dotarea cu mijloace didactice și echipamente a infrastructurii de formare profesională inițială (vezi prioritatea 3)			
Evaluarea impactului măsurilor de adaptare a ofertei pentru formarea profesională inițială și a			

acțiunilor de creșterea a nivelului de calificare a absolvenților prin studii de urmărire a inserției profesionale a absolvenților IPT (vezi prioritatea 1, acțiunea A 6.)			
--	--	--	--

PRIORITATEA 2: Creșterea participării și îmbunătățirea retenției în IPT

Obiective:

Obiectivul 2.1: Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri cu accent pe cei din grupuri vulnerabile

Obiectivul 2.2 : Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră

Indicatori de impact:

Gradul de cuprindere în învățământ a populației din grupa de vârstă 15-18 ani în anul școlar 2024-2025 este de minim 80% față de 70,2% în anul școlar 2017-2018, la nivel regional

Tinerii NEET cu nivel de educație 3-4, vocațional, reprezintă mai puți de 4% din totalul tinerilor din grupa de vârstă 20 – 24 de ani, în anul 2025, față de 8,3% în 2017, la nivel național.

Rata abandonului școlar la învățământul profesional, la nivel regional, maxim 1,5% până în 2025, față de 2,2% în anul școlar 2017-2018, la nivel regional

Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor (18-24 ani) la nivel regional în anul 2025 este de maximum 11%, față de 18,8% în anul 2017, la nivel regional

Obiectivul 2.1 :

Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri cu accent pe cei din grupuri vulnerabile

Indicatori:

- Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional în anul școlar 2022-2023 este de minim 60% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a, zi

- Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual) în anul școlar 2022-2023 este de minim 35% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a, zi

Precondiții și riscuri

Existența resurselor financiare

CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU

Consiliile județene, Consiliile locale adoptă măsuri pentru facilitarea mobilității elevilor

Rezultate asociate acțiunilor:

A 22. Elevii din categoriile dezavantajate beneficiază de facilități specifice de acces și de sprijin pentru continuarea studiilor în cadrul ÎPT

A 23. Toți elevii din IPT beneficiază de facilități pentru transport

A 24. Toți elevii cu CES sunt identificați și integrați în învățământ

A 25. Elevii cu risc de abandon timpuriu identificați și sprijiniți prin asistență specializată și consiliere

A 26. Programe pentru a doua șansă oferite pentru toți elevii care au abandonat învățământul obligatoriu

Precondiții și riscuri

Existența resurselor financiare

Unitățile școlare și CL își asumă rolul de promotori de proiecte cu finanțare din surse naționale, locale și fonduri structurale

Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A 22. Acordarea sprijinului financiar tinerilor, din mediul rural și din medii defavorizate, populația romă, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități sau	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale	Responsabil: CNDIPT,	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile

deficiențe, înrolați în formarea profesională prin învățământul profesional în campusurile școlare/unitățile de învățământ profesional	din România pentru perioada 2016-2020	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS privind monitorizarea acțiunii	
A 23. Facilitarea mobilității elevilor în teritoriu (transport)	Anual	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: CJ, CL	Consiliile județene, Consiliile locale adoptă măsuri pentru facilitarea mobilității elevilor
A 24. Adoptarea unui program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în ÎPT	Anual	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: unitățile de învățământ	
A 25 . Asistență specializată, consiliere și sprijin oferite familiilor/elevilor cu risc de abandon timpuriu din IPT	Anual	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: unitățile de învățământ	
A 26. Organizarea programelor de șansa a doua pentru tinerii care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au nici o calificare	Anual	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: unitățile de învățământ	
Adaptarea Infrastructurii unităților școlare IPT pentru accesul elevilor cu deficiențe/nevoi speciale (rampe de acces, grupuri sanitare adaptate, etc.) (vezi prioritatea 3)			

<p>Obiectivul 2.2: Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră</p> <p>Indicatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional în anul școlar 2022-2023 este de minim 60% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a, zi - Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual) în anul școlar 2022-2023 este de minim 35% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a, zi 	<p>Precondiții și riscuri</p> <p><i>Existența resurselor financiare</i></p>
<p>Rezultate asociate acțiunilor:</p> <p>A 27. Strategii de promovare și conștientizare a beneficiilor asupra dezvoltării carierei prin IPT, elaborată și implementată</p> <p>A 28. Cadru de identificare și popularizare la nivel național, regional a bunelor practici din formarea profesională, elaborat și implementat</p> <p>A 29. Campanii naționale de promovare a IPT implementate</p> <p>A 30. Acțiuni de consiliere și orientare profesională a elevilor din învățământul gimnazial și a părinților acestora</p> <p>A 31. Programe de formare profesională continuă pentru persoanele cu atribuții în domeniul informării, consilierii și orientării în carieră și a cadrelor didactice diriginți din învățământul gimnazial</p>	<p>Precondiții și riscuri</p> <p>Existența resurselor financiare</p> <p><i>Unitățile școlare și CL își asumă rolul de promotori de proiecte cu finanțare din surse naționale, locale și fonduri structurale</i></p>

<p>A 32. Acțiuni de informarea de către toate ISJ a tuturor unităților de învățământ gimnazial de posibilitatea continuării studiilor de către absolvenții claselor a VIII-a în învățământul profesional de stat.</p> <p>A 33. Derularea acțiunii “Săptămâna meseriilor” în toate județele regiunii</p> <p>A 34. Derularea acțiunilor de orientare și consiliere a tuturor elevilor de clasa a VIII-a, din toate județele regiunii, cu accent pe conștientizarea cerințelor pieței muncii și a oportunităților pentru carieră și pe continuare a pregătirii prin învățământul profesional de stat</p> <p>A 35. Derularea acțiunii „târgul ofertelor educaționale” în toate județele regiunii</p>			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A 27. Dezvoltarea și implementarea unei strategii de promovare și conștientizare a beneficiilor asupra dezvoltării carierei, participării la programele de formare profesională inițială și continuă, recunoașterii rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile
A 28. Dezvoltarea și implementarea unui cadru de identificare și popularizare la nivel național, regional a bunelor practici din formarea profesională	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile
A 29. Campanii naționale de promovare a IPT	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile
A 30. Consiliere și orientare profesională a elevilor din învățământul gimnazial și a părinților acestora	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile
A 31. Programe de formare profesională continuă pentru persoanele cu atribuții în domeniul informării, consilierii și orientării în carieră și a cadrelor didactice diriginți din învățământul gimnazial	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile
A 32. Derularea acțiunilor de informarea de către ISJ a unităților de învățământ gimnazial de posibilitatea	Anual	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: unitățile de învățământ	

continuării studiilor de către absolvenții claselor a VIII-a în învățământul profesional de stat.	Lunile: Februarie - martie		
A 33. Derularea acțiunii "Săptămâna meseriilor"	Anual Lunile: Februarie - martie	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: unitățile de învățământ Toate din CR și CLDPS	
A 34. Derularea acțiunilor de orientare și consiliere a elevilor de clasa a VIII-a, cu accent pe conștientizarea cerințelor pieței muncii și a oportunităților pentru carieră și pe continuarea pregătirii prin învățământul profesional de stat	Anual Lunile: Martie - mai	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: unitățile de învățământ, CJRAE/CMBRAE, Toate din CR și CLDPS	
A 35. Derularea acțiunii „târgul ofertelor educaționale”	Anual Luna: mai	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: unitățile de învățământ, operatori economici, Toate din CR și CLDPS	

PRIORITATEA 3: Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT

Obiective:

Obiectivul 3.1: Construcția/consolidarea/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de formare profesională

Obiectivul 3.2 : Dotarea cu mijloace didactice și echipamente a infrastructurii de formare profesională inițială

Indicatori de impact:

Gradul de cuprindere în învățământ a populației din grupa de vârstă 15-18 ani în anul școlar 2024-2025 este de minim 80% față de 70,2% în anul școlar 2017-2018, la nivel regional

Tinerii NEET cu nivel de educație 3-4, vocațional, reprezintă, la nivel național, mai puțin de 4% din totalul tinerilor din grupa de vârstă 20 – 24 de ani, în anul 2025, față de 8,3% în 2017, la nivel național

Rata abandonului școlar la învățământul profesional , maxim 1,5% % până în 2025, față de 2,2% în anul școlar 2017-2018, la nivel regional

Obiectivul 3.1 : Construcția/consolidarea/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de formare profesională

Indicatori: Toate unitățile IPT dețin autorizația de funcționare în urma derulării acțiunilor de consolidare/ reabilitare/ modernizarea/ extindere a infrastructurii, până în anul 2022

Precondiții și riscuri:

Disponibilitatea fondurilor din surse bugetare și din POR

Rezultate asociate acțiunilor:

A 36. PRAI cuprinde ierarhizarea unităților IPT, actualizată anual, pentru eficientizarea investițiilor în infrastructura educațională

A 37. Numărul de unități IPT cuprinse anual în proiecte/programe de construcție/ consolidare/ reabilitare/ modernizare/ extindere a infrastructurii

A 38. Toate unitățile IPT au infrastructura adaptată pentru accesul elevilor cu deficiențe/nevoi speciale, până în 2022

Precondiții și riscuri:

Autoritățile locale își asumă rolurile

A 39. Capacitatea de cazare în internate școlare crescută, în concordanță cu nevoile absolvenților învățământului gimnazial			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A. 36. Ierarhizarea unităților IPT pentru eficientizarea investițiilor în infrastructura educațională	Anual – luna noiembrie	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	
A 37. Construcția/consolidarea/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de formare profesională	Anual – funcție de disponibilitatea fondurilor	Responsabil: autorități locale Instituții implicate: inspectoratele școlare, unitățile de învățământ, toate din CR	Disponibilitatea fondurilor din surse bugetare și din POR Autoritățile locale își asumă rolurile
A 38. Adaptarea Infrastructurii unităților școlare IPT pentru accesul elevilor cu deficiențe/nevoi speciale (rampe de acces, grupuri sanitare adaptate, etc.)	Anual – funcție de disponibilitatea fondurilor	Responsabil: autorități locale Instituții implicate: inspectoratele școlare, unitățile de învățământ, toate din CR	Disponibilitatea fondurilor din surse bugetare și din POR Autoritățile locale își asumă rolurile
A 39. Creșterea capacității de cazare în internate școlare, în concordanță cu nevoile absolvenților învățământului gimnazial	Anual – funcție de disponibilitatea fondurilor	Responsabil: autorități locale Instituții implicate: inspectoratele școlare, unitățile de învățământ	Disponibilitatea fondurilor din surse bugetare și din POR Autoritățile locale își asumă rolurile

Obiectivul 3.2:Dotarea cu mijloace didactice și echipamente a infrastructurii de formare profesională inițială			Precondiții și riscuri:
Indicatori: Toate unitățile IPT dispun cel puțin de dotările minimale în raport cu SPP, până în 2022			Disponibilitatea fondurilor din surse bugetare și din POR, POCU.
Rezultate asociate acțiunilor:			Precondiții și riscuri:
A 40. Pentru toate unitățile IPT sunt identificate nevoile de dotări în raport cu SPP			Disponibilitatea fondurilor din surse bugetare și din POR, POCU.
A 41. Dotarea cu mijloace didactice și echipamente a unităților IPT			Autoritățile locale își asumă rolurile CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A 40. Identificarea nevoilor de dotări a unităților IPT	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: inspectoratele școlare, unitățile IPT, toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile

A 41. Dotarea cu mijloace didactice și echipamente a unităților IPT	Anual	Autorități locale	Disponibilitatea fondurilor din surse bugetare și din POR, POCU. Autoritățile locale își asumă rolurile
	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: inspectoratele școlare, unitățile IPT, toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile

11. GLOSAR

DEMOGRAFIE

Demografie

Știința care se ocupă cu studiul populației umane: nivelul, structura și caracteristicile populației și de legislațiile care guvernează aceste caracteristici.

Migrație

Transformările survenite în numărul și structura populației ca urmare a schimbării domiciliului permanent (statutului rezidențial).

Migrația internă este determinată de schimbările de domiciliu în interiorul granițelor țării.

Migrația externă este determinată de schimbarea domiciliului din România în altă țară sau, din altă țară în România.

Mortalitate

Fenomenul demografic al deceselor într-o populație dată și într-o perioadă dată de timp (de obicei un an), reprezentând componenta negativă a mișcării naturale

Îmbătrânire demografică a populației

Proces demografic care constă în creșterea proporției populației vârstnice și în scăderea proporției populației tinere.

Fertilitate

Fenomenul demografic al nașcuților vii în populația feminină de vârstă fertilă (15-49 de ani).

ECONOMIE

Cifra de afaceri reprezintă veniturile totale înregistrate de către întreprindere într-o anumită perioadă, provenite atât din activitatea principală, cât și din activitățile secundare exercitate de aceasta.

Investitiile reprezintă cheltuielile destinate creării de noi mijloace fixe, dezvoltării, modernizării și reconstrucției celor existente

Indicele prețurilor măsoară evoluția de ansamblu a prețurilor produselor/serviciilor

PIB – valoarea de piață a tuturor bunurilor și serviciilor finale produse într-o țară într-o perioadă determinată de timp.

$$PIB = \sum VAB_i = PGB - CI,$$

unde: VAB_i – valoarea adăugată brută la nivel de sector

PGB – produsul global brut (valoarea totală a produselor și serviciilor produse)

CI – consumul intermediar (valoarea bunurilor și serviciilor consumate pentru producerea bunurilor și serviciilor noi)

IMM – Întreprinderi Mici și Mijlocii (întreprinderi care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții: au un număr mediu anual de salariați mai mic de 250; realizează o cifră de afaceri anuală echivalentă cu până la 8 milioane de euro sau au un rezultat anual al bilanțului contabil care nu depășește echivalentul în lei a 5 milioane euro)

PIAȚA MUNCII

Resursele de muncă reprezintă categoria de populație ce dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care îi permit să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economiei naționale.

Populația activă – persoanele în vârstă de 14 ani și peste, care în perioada de referință au constituit forța de muncă disponibilă, utilizată sau neutilizată. Este alcătuită din populația ocupată + Șomeri

Somerii înregistrați sunt persoanele în vârstă de 18 ani și peste, apte de muncă, ce nu pot fi încadrate din lipsa de locuri de muncă disponibile conform pregătirii lor și care s-au înscris la

agențiile teritoriale pentru ocupare și formare profesională și beneficiarii de plăți compensatorii potrivit O.U.G. nr. 98/1999.

Rata șomajului se determină prin raportarea numărului total de șomeri înregistrați, la populația activă civilă.

Populație inactivă

Populație ce cuprinde persoanele care nu exercită o activitate aducătoare de venituri și care, în majoritatea cazurilor, se află sub limita de muncă (copii, tineri) sau peste limita de muncă (bătrâni).

Populația activă civilă (P_{ac}) cuprinde persoanele care au depășit o vârstă de muncă specificată (16 ani) și care constituie forța de muncă disponibilă pentru producerea de bunuri și servicii.

Populația ocupată totală include toate persoanele de 15 ani și peste care au avut un loc de muncă și care au lucrat în perioada de referință (săptămâna care precede interviul) cel puțin o oră în activități neagricole sau cel puțin 15 ore, în cazul lucrătorilor pe cont propriu și a lucrătorilor familiali neremunerați din agricultură.

Populația ocupată civilă include toate persoanele care, la sfârșitul anului, aveau un loc de muncă legal în activitățile neagricole din sectorul formal sau în activități din agricultură, cu statut de: salariați, patroni, lucrători pe cont propriu, lucrători familiali neremunerați, membri ai unor societăți agricole sau ai unor cooperative. Nu este inclus personalul MApN, MI, SRI (cadre militare sau persoane asimilate acestora, militari în termen), deținuții și salariații organizațiilor politice sau obștești.

Rata globală de activitate reprezintă proporția populației active totale (P_a) în populația totală a țării (P_t):

$$R_{ga} = \frac{P_a}{P_t} * 100$$

Rata de activitate a populației reprezintă proporția populației active în populația totală în vârstă de muncă.

OFERTA ȘCOLILOR

CLDPSFP - Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru Formarea Profesională.

AJOFM – Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă

PLAI – Plan Local de Acțiune pentru Învățământ

SAM – Școala de Arte și Meserii

CCD – Casa Corpului Didactic

ISJ- Inspectoratul Școlar Județean

CJAPP - Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică

CDS - Curriculum la decizia școlii

Rata - Indicator statistic care măsoară frecvența unui eveniment în raport cu o populație sau subpopulație statistica din care provine evenimentul respectiv.

Anexa Obiectivele de patrimoniu cultural din regiunea Sud Muntenia restaurate și valorificate prin POR 2014-2020

Obiectiv de patrimoniu	Localitatea	Valoarea totală a proiectului în lei
Consolidare-restaurare cu integrare în circuit turistic Biserica din lemn "Cuvioasa Paraschiva" Vârtop	Cîndești	9.914.139,91
Restaurarea, consolidarea și punerea în valoare cultural-turistică a monumentului istoric Biserica Adormirii Maicii Domnului - Strâmbeanu din satul Pitaru, comuna Potlogi	Pitaru, Potlogi	7.610.807,14
Impulsionarea dezvoltării județului Dâmbovița și păstrarea identității culturale a fostei capitale a Țării Românești prin conservarea, protejarea, dezvoltarea și valorificarea Ansamblului Monumental Curtea Domnească din Târgoviște	Târgoviște	19.626.845,71
Restaurarea și consolidarea Bisericii "Sfântul Gheorghe"- Mănăstirea Viforata, comuna Aninoasa, județul Dâmbovița, comuna Aninoasa, sat Viforâta, str. Mihai Viteazu, nr.267	Viforâta, Aninoasa	7.743.995,87
Reabilitare, consolidare și modernizare monument istoric; schimbare destinație în centru cultural- Gheorghe Zamfir	Găești	5.883.009,70

Anexa - Traseele montane turistice omologate din județul Dâmbovița la
21.12.2018

Nr. Crt.	Denumire traseu	Amplasare
1	"Sinaia-h. Alpin-Valea Dorului-Șaua Lătici-h. Peștera"	M-ții Bucegi
2	"Sinaia- P.Stânei- cab.Piatra Arsă-h. Peștera- Cab. Vf. Omucab. Mălăiești-Râșnov"	M-ții Bucegi
3	"Moroieni-cab. Scropoasa-cab. Bolboci-h. Peștera- cab. Babele -cab. Caraiman-Bușteni"	M-ții Bucegi
4	"Bușteni- cab. Gura Diham-Cab. Poiana Izvoarelor-vf. Guțanu-Șaua Strunga-cab. Padina"	M-ții Bucegi
5	"Moieciu de Sus-Poiana Guțanu- Muntele Bătrâna-valea Doamnele-H. Peștera"	M-ții Bucegi
6	"Moieciu de Sus-Șaua Strunga- cabana Padina"	M-ții Bucegi
7	"Curmătura Vf. cu Dor-Valea Izvorul Dorului- Cab. Bolboci"	M-ții Bucegi
8	"Cab. Bolboci- Șaua Zănoaga-cantonul Brătei - masivul Leaota "	M-ții Bucegi
9	"Șaua Zănoaga-Vf. Lucăcilă -vf. Deleanu-Șaua StrungulițaȘaua Strunga"	M-ții Bucegi
10	"Cheile Tătarului- Valea Seacă a Tătarului- Șaua StrungulițaȘaua Strunga"	M-ții Bucegi
11	"Valea Ialomiței- Valea Doamnele -Culmea Doamnele-Vf. Doamnele"	M-ții Bucegi

Anexa. Listă proiecte selectate și aprobate conform OUG 88/2020 la nivelul județului
DÂMBOVIȚA

Nr. Crt.	Titlu proiect	Buget total – euro
Domeniu: Infrastructură și servicii publice de turism, inclusiv obiective de patrimoniu		
1	Dezvoltarea infrastructurii de turism în zona Padina-Peștera, Moroieni, jud. Dâmbovița	17850000
2	Amenajarea și valorificarea peisagistică a Șanțului și Valului Cetății, mun. Târgoviște	17850000
Domeniu: Infrastructură rutieră de interes județean		
3	Dezvoltarea infrastructurii de transport județean prin modernizarea DJ 712 (Pucioasa – Brănești – Vulcana Pandele – Șotânga – Târgoviște), DJ 720C (Gura Ocniței – Ocnița) și DJ 720A (Gura Ocniței – Adâncă – Bucșani – Mărcești – Finta – Postârnacu – DN 1A), mun. Târgoviște	53550000
Domeniu: Mobilitate urbană		
4	Susținerea intermodalității și transportului alternativ în municipiul Târgoviște	15345000
Domeniu: Regenerare urbană		
5	Crearea de locuri de parcare suficiente prin construirea de parcări multietajate, mun. Târgoviște	8925000
	Proiect de regenerare urbană prin realizarea unui parc orășenesc și spațiu de recreere în zona centrală a orașului Răcari, județul Dâmbovița	2376745.73
Domeniu: Centre de agreement/Baze turistice (tabre școlare)		
6	Dezvoltarea infrastructurii de turism prin reabilitarea Taberei Căprioara, comuna Moroieni, județul Dâmbovița	3570000